

KYYHKYNNEN

4/2009

Evankeliumi

Sisältö

Tahdon elää, tahdon kuolla / niin kuin olisi paikka tuolla / hämärätaipaleen takana tuolla / tähtien välissä, mahdoton saavuttaa
— A.W. Yrjänä

Antti Nylén: Kaikki on väärin! 4

Evankeliumi - mikä se oli? 9

Evangeliointi muuttuvassa yhteiskunnassa 9

Suvielise Nurmi: Luonnon laista ja evankeliumista syntyy saarna 10

Ylioppilaskuntaraportti 15

Aikamme evankelistat!! 16

Vangin evankeliumi 20

Kaksi vuotta Kyyhkystä 23

Muut mediat 24 Teesit 27

Kansainväliset kirjeenvaihtajat 28

Kyyhkynen featuring: Jaakko Hämeen-Anttila 30

TYT:n ruumiinavaus 31

Tilaa nyt Kotimaa –50 % opintojasi täydentämään!

Haluatko perehtyä paremmin **kirkon ja seurakuntien asioihin?** Tahdotko pysyä ajan tasalla **kirkkopoliittikan kiemuroista**, päivänpolttavista puheenaiheista ja vallitsevasta mielipideilmastosta? Kaipaako tietoa alasi avoimista työpaikoista?

Oman alasi monipuolinen tietolähde

Kotimaa on jokaisen teologian opiskelijan tuore ja monipuolinen tietolähde. Se kertoo kirkon ja seurakuntien asioista laajemmin kuin mikään muu lehti. Se herättää keskustelua arvoista, jotka tämän päivän Suomessa vallitsevat. Torstaisin ilmestyyvää Kotimaata täydentää joka arkipäivä päivittyvä Kotimaan verkkolehti www.kotimaa.fi

Samaan hintaan ilo!

Kotimaan välissä saat viisi kertaa vuodessa ilmestyvän ilo-lehden. Elämäntaito, parisuhde, perhe, hyvinvointi sekä kiinnostavat henkilöt ja ilmiöt kuuluvat ilon aihepiiriin.

Hyödynnä opiskelijatarjous:

tilaa nyt Kotimaa+ilo
puoleen hintaan vain 49,50 /12 kk!
Soita puh. 0207 54 2333 tai tilaa
sähköpostilla tilauspalvelut@kotimaa.fi.

HUOM! Lähetä myös opiskelijakorttisi kopio tilauspalveluumme: faksilla numeroon 0207 54 2342 tai postitse Kotimaa-yhtiöt, tilauspalvelut, PL 279, 00181 Helsinki.

Miksi miljoona suomalaista tekee työtä ilman palkkaa?

Mikä kannustaa vapaaehtoisia toimimaan ilman rahallista korvausta? Mistä he saavat voimia vaativiin tehtäviinsä? Tänä syksynä Kotimaa haastattelee vapaaehtoistyötä tekeviä, esittelee vapaaehtoistyön eri muotoja ja kannustaa keskustelemaan aiheesta. Tule mukaan keskusteluun!

Tuoreena
postiluukustasi
joka
torstai!

Pääkirjoitus

Tavoitteena kansan pelastaminen

Joko pistetään stoppi tälle kuoleman pelille, jossa passiiviset pääkallot toljottavat nautinnon turruttamina kohti epäolennaisuuksia? Haluammeko todella ylläpitää sitä, mikä jatkuu joka tapauksessa? Vai onko meistä nousemaan ylös?

Tässä ajassa, sen synnissä ja sen tuomion langetessa yllemme, tehkäämme numero evankeliumista. Niin röyhkeää, niin rehellistä ja niin kohtikäyvää tulee julistuksen olla. Kyse on *evankelioimisesta*.

”Kirkkojen piirissä evankelioimisesta alettiin puhua erityistyömuotona saksalaisen sisälähetyksen yhteydessä 1800-luvulla, jolloin köyhyys, muu yhteiskunnallinen kurjuus ja tapojen turmeltuminen herättivät monet papit vastuuseen kansan tilasta. Tavoitteena oli tällöin kansan pelastaminen hengelliseltä ja yhteiskunnalliselta rappiolta julistamalla evankeliumia ja palvelemalla kärsiviä ihmisiä.” (Aamenesta öylättiin -kirkollisesta sanastosta)

Miten puhe evankeliumista jatkuu tänään?

Evankeliumi on kristityn ykkösjuttu. Teologin (jokaisen baarikärpäsenkin!) on oltava tästä tietoinen ja muodostettava kantansa siihen, mikä on evankeliumin merkitys viitekehyksessä nimeltä uskonto.

Evankeliumin varassa nousee tai kaatuu koko kristinusko, kristityn identiteetti ja oleminen. Kannattaa siis pysähtyä tämän numeron äärelle: moni pistää itsensä likoon, mikä aikamme hengettömässä kulttuurissa on harvinaisuus jo sinänsä! Käsillä oleva Kyyhkynen todistaa, että evankeliumi on yhä käsitteenä elävä, vaativa, monitahoinen ja kantaa useita merkityksiä.

Niin, mikä oli sanoma? – Ilo: hillitön, peittelemätön, vapaa. Rohkeus: poikkeuksellinen, taipumaton, taipuisa. Toivo: käsittämätön, välttämätön, riittävä.

Ja voihan sen sanoa näinkin: Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen vaan saisi iankaikkisen elämän. (Joh. 3:16)

Lauri Kemppainen, Anna-Liisa Tolonen & Pekka Mustakallio

ANTTI NYLÉNIN KYNÄ HUUTAA KUOLEMAA KULUTUSKULTTUURILLE:

Kaikki on väärin!

ÄÄNI HUUTAA AUTIOMAASSA: ”RAIVATKAA HERRALLE TIE, TASOITTAKAA HÄNELLE POLUT!”

NÄIN KUVATAAN JOHANNES KASTAJAN TOIMINTAA MARKUKSEN EVANKELIUMIN ALUSSA.

ESSEISTI ANTTI NYLÉN (S. 1973) VAATII SAMANLAISELLA VIMMALLA PARANNUSTA TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA. VALTAMEDIAN FOORUMEILLA.

NYLÉNIN TYYLI ON NIIN TINKIMÄTÖN JA ANKARA, ETTÄ RUOKAVALION VOISI HYVIN KUVITELLA KOOSTUVAN HEINÄSIRKOISTA JA HUNAJASTA – ELLEI TIETÄISI MIEHEN OLEVAN DOGMAATTINEN VEGAANI. NYLÉN TUNNETAAN MYÖS KATOLILAISENA, FEMINISTINÄ JA MORRISSEY-FANINA.

MUTTA LÖYTYYKÖ HÄNESTÄ EVANKELISTAA? KYHHKYNEN PÄÄTTI KYSYÄ MIEHELTÄ ITSELTÄÄN.

Antti Nylén saapuu tapaamiseen kirjoituspöytänsä äärestä. Työn alla on muun muassa essee elokuvaohjaaja **Robert Bressonista**. Vaikka Nylén on kääntänyt esimerkiksi **Baudelairea** ja **Morrissey**-elämäkerän, suuri yleisö tuntee hänet nimenomaan esseistinä.

Antti Nylénin laajalti kiitelty esikoisteos *Vihan ja katkeruuden essee* (Savukeidas 2007) noteerattiin Kalevi Jäntin palkinnolla. Medianäkyvyys lisääntyi ja Nyléniltä alettiin tilata kirjoituksia vähän joka puolelle. Myös Helsingin Sanomiin. Profeetallisesta tyylistä ja moraalisesta kiivaudesta ei ole kuitenkaan tarvinnut tinkiä. Miten Antti Nylén itse kokee uuden tilanteen?

- Kieltämättä minä iloitsen tästä asemastani. Siitä, että voin Helsingin Sanomissa käyttää sivun siihen, että sanon kaiken olevan väärin.

Se on jollakin tapaa minun tunnuslauseeni: Kaikki on väärin.

Helsingin Sanomat tunnetaan lehtenä, jossa jumala kirjoitetaan pienellä alkukirjaimella. Katoliseen kirkkoon kuuluva Nylén ei ole kuitenkaan piilottanut vakaumustaan. Se erottaakin hänet monista muista kristinuskoon sinänsä suopeasti suhtautuvista ajattelijoista.

- **Tuomas Nevanlinnahan** on puhunut viime aikoina ystävälliseen sävyyn **Paavalista** ja muutenkin kristinuskosta. Mutta Nevanlinnaltakin puuttuu sitoutuminen, tunnustuksellisuus. Tietty harras asenne. Hän tunnustelee älyllisen varovaisesti, että olisiko tässä kristinuskossa jotain mieltä. Mutta häneltä puuttuu tunnelatus.

- Tunnelatausta on vaikea erottaa sitoutumisesta tai vakaumuksesta, siis uskosta.

Antti Nylénin vahva tunnelatus onkin voittanut lukijoita myös erimielisten keskuudesta. Kirjoittajan taito on yksinkertaisesti pakko tunnustaa. Eikä tyyli jätä sisältöä varjoonsa. Nylén on saanut palautetta esimerkiksi ihmisiltä, jotka ovat lopettaneet lihansyönnin luettuään Vihan ja katkeruuden essee.

- Se on parasta palautetta, ehdottomasti. Kyllä minä haluaisin, että ihmiset toimisivat eivätkä vain hieroisi älynystyröitä yksin kotonaan.

Kohti ikävämpiä olosuhteita

Nyt tarkoitus on puhua evankeliumista. Markuksen evankeliumin kirjoittaja tiivistää Jeesuksen julkisen toiminnan alun yhteen jakeeseen. ”Hän sanoi: ’Aika on täyttynyt, Jumalan valtakunta on tullut lähelle. Kääntykää ja uskoka

Vihan ja katkeruuden esseissä Nylén toteaa ironisesti, että nykypäivänä nautinto ei ole syntiä vaan ”synti on nautinnosta kieltäytymistä”.

- Kieltämättä iloitsen tästä asemastani, että voin Helsingin Sanomissa käyttää sivun siihen, että sanon kaiken olevan väärin, toteaa esseisti ja kääntäjä Antti Nylén.

hyvä sanoma!” Lähestymme aihetta Antti Nylénin kanssa näiden käsitteiden avulla. Siis aika, Jumalan valtakunta, kääntymys ja hyvä sanoma eli evankeliumi.

Vihan ja katkeruuden esseissä Nylén toteaa ironisesti, että nykypäivänä nautinto ei ole syntiä vaan ”synti on nautinnosta kieltäytymistä”. Onko tässä ajassa siis jotain, joka erityisesti huutaa evankeliumia?

- On. Kysymys on kärsimyksestä ja nautinnosta. Nautinto on korotettu ihanteeksi ja päämääräksi. Kärsimys taas on pyritty poistamaan päiväjäestyksestä.

- Tähän liittyvät historialliset kysymykset esimerkiksi lääketieteen kehitymisestä ja kipulääkkeiden käyttöön otosta joskus 1800-luvulla. Kipua, tuskaa ja vaikeuksia on pyritty poistamaan maailmasta aktiivisesti modernin projektin aikana. Samaan aikaan on tullut jonkinlaiseksi veloitteeksi tavoitella sitä toista ääripäätä: mielihyvää. Ja nautinnon pitää olla nimenomaan kokemista hetkessä. Se ei ole turvaa, onnea tai tyytyväisyyttä vaan jotain elämystä.

- Haluaisin korostaa, että olosuhteista pitäisi jälleen tehdä ikäviä. Niukuus pitäisi olla ehdottomasti ihanteena, ääripäiden puuttuminen. Totta kai pitää torjua kärsimystä, kaikkein kurjimpia tuskatiloja. Mutta sen vastapainona ei voida tähdätä nautintoon, joka on ruumiin tarpeiden ensin kiihottamista ja sitten vapauttamista, outoa täyttymisen ja tyhjenemisen kiihkeää pulssia.

Koska hedonismi on Nylénin mielestä eettisenä vakauksena mahdoton, on lähes kaikki hedonismina pidetty tosiasiaa vain hedonismin

esittämistä, jonkinlaista ”kuvakulttuuria”. Vihan ja katkeruuden esseissä hän kirjoittaa:

On lapsellisen helppoa nähdä, miksi seksi ja nautinto ovat nykymaailmassa kaikkien yhteisiä velvollisuuksia. Niitä intomielisesti korostamalla todellisuuttamme suojellaan sitä itseään koskevalta totuudelta. Siltä, että

Jumala hylkää meidät kaikki 1700-luvun lopussa.

- Esimerkiksi tästä tuoreesta Italian krusifiksi-farssista ei ole muuta sanottavaa kuin se, että jos joku näkee krusifiksissa vain väkivaltaviihdekuvastoa tai jonkun itselleen vieraan uskonnon tuputtamista, se henkilö on kyllä menettänyt paljon. Tällainen henkilö olisi välittömästi vietävä

jollekin uudelleenkoulutuskurssille johonkin vuoristoon, jossa sitten selvitettäisiin hänelle, mikä tämä Eurooppa on.

- Uskonottomuusfanaatikkojen ajama tie on ihan absurdi. Ei julkisesta tilasta tule neutraalia uskonnollisia tunnuksia eliminoimalla. Se on mahdotonta. Yleinen uskonnonvastaisuus on lähinnä kris-

- Uskonottomuusfanaatikkojen ajama tie on ihan absurdi. Ei julkisesta tilasta tule neutraalia uskonnollisia tunnuksia eliminoimalla. Se on mahdotonta, Antti Nylén kommentoi.

tinuskon vastaisuutta. Mutta kun länsimaissa on havaittu, että kristinusko on aika vammainen vastustaja eikä pysty antamaan takaisin koska on niin henkitorissaan, on ruvettu vastustamaan islamia.

Synti ja Saatana takaisin kielenkäyttöön

Kristillisen kulttuurin murentuessa ruumiillisesta nautinnosta on tullut velvollisuus, lähes uskonto. Nylén käsittelee kulutuskulttuurin ja synnin yhteyttä kirjassaan:

Tällaisessa pahan mielen

”Ironia on pahin kulkutauti Euroopassa sitten mustan surman. Vain harvoilla on siihen vastustuskykyä.”

ja huonon omantunnon yhteiskunnassa, jossa ilottomasti kahmitaan itselle hyvää oloa, rokotteita, ehkäisyvälineitä, makuelämyksiä ja pikkujoululaukkuja, olisi totisesti käyttöä dogmille perisynnistä, mutta kuka siitä mitään ymmärtäisi?

- Oppi perisynnistä ymmärretään tänä aikana siten, että siinä ikään kuin pakotetaan pikkuvauvat pahoiksi. Kun niissäkin on se perisynti. Mutta se nyt vaan on tosiasia, että ihmiset ovat erilaisia kuin muut luontokappaleet.

- Eroa ihmisen ja eläimen välillä ei kuitenkaan pidä tehdä biologian käsitteillä: että eläimet toimisivat vain vaiston varassa. Tekevähän eläimetkin päähänpistosta kaikenlaisia älyttömyyksiä. Nekin leikkivät ja ilottelevat

eivätkä vain juokse mekaanisesti tarpeidensa tyydyttämissä perässä.

- Ihmistä tuntuu kuitenkin ohjaavan voimat, jotka ovat vähän käsittämättömpämpiä. Niistä voisi hyvin käyttää synnin ja Saatanan tapaisia käsitteitä, kun ei parempiakaan ole.

- Kuva ahneesta ja itsekkästä ihmisestä, joka on hillitön ja pitelemätön, on kuitenkin varsin moderni taloustieteissä keksitty ihmiskuva. Nykyaika on poikkeus kaikkien aikojen joukossa yksinkertaisesti siksi, että ihmisellä on enemmän koneita ja aseita. Eettisen vastuuntunnon merkitys kasvaa, koska ihmisellä on kosmisen tuhon välineet hyppysissään. Eikä apinat niitä osaa käsitellä. Siinä tosiasia, että ne aseet ja myrkyt on valmistettu, minä näen Saatanan. Yksinkertaisesti.

Mitä kääntyminen ja parannuksen tekeminen sitten voisi olla? Missä sen tulisi näkyä?

- Kaikkein karkeimmillaan se tulee tässä valintamääläyhteiskunnassa ja kulutuskulttuurissa esille siinä, mitä tavaroita ostaa. Kulutusvalinnoilla kytkee itsensä tiettyihin tapahtumasarjoihin, jotka saattavat olla poliittisesti ja eettisesti merkityksellisiä.

- Kääntymys ja parannus on tietenkin sellaista, mikä pitää tehdä aina uudestaan. Se ei ole mikään kertalaakila valmiiksi tuleva juttu vaan jokaisessa tilanteessa pitää valita, mille puolelle menee ja miten käyttäytyy. Evankeliumi on anteeksiannon sanomaa periaatteessa, ja se liittyy tähän olennaisesti. Aina ei voi onnistua ja sitä toimii väärin, koska synti on myös totta. Anteeksiannon avulla saa taas mahdollisuuden

kääntyä.

- Tämä ei sitten ole mitään omaperäistä ajattelua.

Armo löytyy kääntöpuolelta

Evankeliumi ja anteeksiannon liittyvät myös Antti Nylénin puheessa kiinteästi toisiinsa. Vakaumus pilkahtaa myös Vihan ja katkeruuden esseissä:

Ihminen voi rangaista vain niitä, joita rakastaa, vihata vain sitä, mikä on omaa.

Julkisessa toiminnassaan Nylén ei kuitenkaan ole profiloitunut armon apostolina. Onko siihen jokin erityinen syy?

- Minä en halua hirveästi puhua armon ja anteeksiannon puolesta, koska ne ovat asioita joita ei voi mennä hakemaan. Ei ihmisiä voi käännättää, sitä minä en halua tehdä. Haluan puolustaa kristinuskkoa, mutta kääntämisen ja evankelioimisen koko idea on ihan vieras. Minusta tuntuu huonolta idealta ilmoittaa sitä hyvää sanomaa ihmisille. Pikemminkin teen sen käänteisesti, muistuttamalla siitä, että me ollaan paskoja.

Saarnaa synti synniksi ja näytä sitten armon vilauksia, sehän se oli **Paavo Ruotsalaisenkin** periaate. Helsingin Sanomien kirjallisuustoimittaja **Antti Majander** on kiteyttänyt osuvasti Nylénin toiminnan luonteen: ”Nylén on ehdottoman tyylikäs ja hullun jyrkkä. Mutta miten vähempi voisi riittää, kun typeryyksien ja julmuus vallitsevat.”

- Saarnaamisesta puhutaan helposti pilkalliseen ja pinnalliseen sävyyn. Koko ajatukseen suhtaudutaan torjuvasti ja ajatellaan, että synnintunto on jotain latteaa huonoa omaatuntoa tai jotain huonoa fiilistä. Moralisti on haukkumasana.

Maaailman herääminen ilmastomuutoksen haasteisiin tekee Antti Nylénin peräänkuuluttamasta niukkuuden kulttuurista yhä tarpeellisempaa. Mutta minkä roolin Nylén antaa tässä yhtälössä ajatukselle Jumalan valtakunnasta?

- Voi ajatella, että puheessaan Jumalan valtakunnasta Jeesus tarkoitti itseään, sitä että Jumala tuli lihaksi. Jumalan valtakunta tuli tänne maan päälle Kristuksena. Näin minä sen ymmärrän. Haave siitä, että me voisimme täällä parantaa olot hyväksi ja kätevyyksemme ja älymme ja viisautemme avulla tuoda paratiisin maan päälle, on hirvittävä modernin ajan kiusaus.

- En usko, että Jumala puuttuu peliin tai luonto kosta. Uskon, että tulee pitkä kituminen ja piinan aika. Kaikki ilmastomuutoksen ja ekologisen tuhon tutkijat antavat sellaisia näkymiä, että väkiluku vain kasvaa ja resurssit vähenevät ja joka paikassa tulee epämiellyttävämmät olot. Ihmiset pakotetaan takaisin sietämisen ja niukkuuden kulttuuriin seuraavien parin-kolmensadan vuoden aikana. En usko, että tulee mitään räjähdystä. Selasta että ”tämä saatte”. Ei luonto toimi niin, eikä myöskään Jumala.

Julistaja ironian ajassa

Vihan ja katkeruuden esseissä Nylén kirjoittaa:

Ironia taas on pahin kulkutauti Euroopassa sitten mustan surman. Vain harvoilla on siihen vastustuskykyä.

Millaisia haasteita tämä ironian aika asettaa evankeliumin julistamiselle?

- Ensinnäkin ironia pitää määritellä jotenkin järkevästi. On olemassa huonoa iro-

niaa ja hyvää ironiaa. Huono ironia on salaivaa ja hyvä ironia on sitä pelkkää ivaa.

Nylén saa kristinuskon näyttämään oikeasti uskottavalta vaihtoehdolta myös tämän päivän ihmiselle.

- Ironia epäonnistuu, jos ihmiset eivät tunnista sitä sellaiseksi. Täytyy olla päinvänselvää, että nyt käytetään

sellaista lausetta, jonka predikatiivista väitesisältöä ei al-lekirjoiteta vaan viitataan johonkin toiseen väitesisältöön. Pitää olla saakelin tarkkana, että lukijat todennäköisesti ymmärtävät, että nyt tässä mennään kieli poskessa.

- Huono ironia on sellaista "ei mahda mitään, otetaan vielä toiset" -kulttuurua. Se on välinpitämättömyyden tauti. Sehän on tietenkin tap-pava.

Suuren yleisön silmien eteen leväytettävä uskonnollinen keskustelu velloo edelleen navanalussektorilla. Sen saman ja vanhan keskeltä kohoaa Antti Nylénin yksinäinen hahmo, joka saarnaa syntiä synniksi relevantilla tavalla

ja vilauttaa ehkä siinä sivussa armonkin mahdollisuutta.

Ennen kaikkea: Nylén saa kristinuskon näyttämään oikeasti uskottavalta vaihtoehdolta myös tämän päivän ihmiselle. Miten tämä kaikki on mahdollista?

Jospa Antti Nylén yksinkertaisesti lukee aikaa paremmin kuin luterilainen kirkko mainostoimistoi-neen. Usko, toivo, rakkaus -kampanjakin kyllä tunnistaa ironian ajan hengeksi. Mutta vastaako se siihen?

Ironian aikana ei riitä, että osoittaa olevansa ironinen. Ehkä ironisoitava on nimen-omaan oma *ironiattomuus*. Tässä kirkon kampanja jättää sen viimeisen piruetin tekemättä. Sen, mikä tekee

Antti Nylénin virkkeistä niin vakuuttavia.

- Hyvä ironia ei ole mitään naureskelua. Periaatteenani on pyrkiä aina kirjoittamaan emotionaalisesti ja teesken-telemättä.

- Jos joku tuntuu väärältä ja huonolta, annan sen näkyä. En myöskään häpeile sitä, jos joku tuntuu hyvältä. Uskon, että emotionaalinen taso on se, jolla ihmiset ottavat hel-poiten asioita vastaan.

Teksti: Lauri Kemppainen
Kuvat: Pekka Mustakallio
Haastattelu: LK & PM

Kursivoidut lainaukset ovat Antti Nylénin kirjasta Vihan ja katkeruuden esseet (Savukeidas 2007).

- Hyvä ironia ei ole mitään naureskelua. Periaatteenani on pyrkiä aina kirjoittamaan emotionaalisesti ja teeskentelemättä, Antti Nylén selventää.

Evankeliumi – mikä se oli?

Sana *euaggelion* tunnetaan kreikkalaisista teksteistä jo Homeroksen ajoista alkaen. Se tarkoittaa kirjaimellisesti hyvää sanomaa tai ilosanomaa. Vanhoissa kertomuksissa tällainen sanoma oli etenkin taistelussa saavutettu voitto tai keisarin valtakauden alku, mutta rauhan aikana tavalliselle kuluttajalle evankeliumiksi riitti vaikkapa tieto sardiinien hinnan laske- misesta.

Varhaiskristittyjen käytös- sä sana *euaggelion* tunnetaan jo Paavalilta, joka kutsui sanomaansa ristiinnaulitusta ja ylösnousseesta Kristuksesta ”evankeliumiksi”. Tämän sanoman hän oli saanut jo edeltäjiltään, mutta emme voi varmuudella tietää, kuka heistä käytti ensimmäisenä

termiä *euaggalion*.

Jotkut sanovat termin olevan peräisin itseltään Jeesuk- selta, joka saattoi aivan hyvin puhua Jumalan valtakunnasta hyvänä sanomana ja viitata jakeeseen Jes. 52:7. Koska termi istuu luonnollisimmin kreikankieliseen maailman, voidaan myös olettaa, että se otettiin käyttöön vasta 40- luvulla Antiokian kristillisessä yhteisössä, jonka piirissä pa- kanalähetyskin alkoi.

Joka tapauksessa Paava- lille evankeliumi on olennai- sesti Mooseksen laista riippu- maton, pakanoille suunnattu ilosanoma. Poleemisessa tilanteessa hän väittää ju- listamastaan evankeliumista muiden apostolien arvovaltaa vastaan (Gal. 1:12): ”Enhän minä ole sitä ihmisiltä saa-

nutkaan, eikä kukaan ole sitä minulle opettanut, vaan sain sen, kun Jeesus Kristus ilmes- tyi minulle”. Paavali saattaa jopa käyttää ilmausta ”minun evankeliumini” (Room. 2:16; 16:25).

Termi *euaggelion* otetaan käyttöön myös Jeesuksen sanoman kuvaajaksi. Vanhin tuntemamme evankeliumi alkaa sanoilla ”Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan evankeliumin alku”. Arvonimi ”Jumalan Poika” ei esiinny kaikissa vanhoissa käsikirjoi- tuksissa.

Ei myöskään ole selvää, viittaako lause evankeliumin alussa kuvattuihin tapahtu- miin vai tarkoitetaanko sillä koko Jeesuksen vaiheiden ku- vausta aina tyhjään hautaan saakka. Jälkimmäisen vaih-

toehdon puolesta puhuu se, että evankelista Markus antaa Jeesuksen sanoa myöhempien kristittyjen julistusta paka- noiden parissa evankeliumiksi (13:10; 14:9). Ei ole kuiten- kaan selvää, milloin sanalla *euaggelion* alettiin tarkoittaa evankeliumikirjaa.

Evankeliumien päällekir- joitukset ovat varhaisimmis- sa käsikirjoituksissa muotoa *kata Markon*, ”Markuksen mukaan”, mutta nimitys imp- likoi termin *euaggelion* käy- tön. Ei ole aivan varmaa, kut- suiko Antiokian piispa Ignatios näitä teoksia evankeliumeiksi (Filad. 8.2; Smyrn. 7.2), mut- ta Didakheen eli Apostolien opetuksen viittaukset (8.2; 11.3; 15.3-4) varmistavat, että nimitys tunnettiin toisen vuosisadan alun Syyriassa.

Matti Myllykoski

Evankeliointi muuttuvassa yhteiskunnassa

Kun mietimme evankelionnin haasteita nykyaajassa, meidän on hyvä kerrata nykyisten evankelointimenetelmien historiaa. Nykyinen uskon rukousta painottava mene- telmä oli tunnetun evanke- listan, **Moodyn**, 1800-luvun lopulla kehittämä, ja se toimi hyvin kristillisessä yhteiskun- nassa. Yhteiskunnassa, jossa kaikki mukisematta hyväksyi- vät kristilliset arvot, ja jossa kaikilla oli myös perustiedot kristinuskosta. Toimintatapa toimi hyvin uskosta poislipsu- neiden kohdalla, joten suur- rimmaksi osaksi uskoon tuli- jat olivat ”paluumuuttajia”, jotka olivat olleet jo uskossa.

Tämä 1800-luvun lopulla alkanut toimintatapa levisi ympäri maailmaa. Viime vuo- sikymmeninä missiota tarkas- teltaessa on havaittu, että vain murto-osa kyseisissä ti- lanteissa tavoitetuista ihmi-

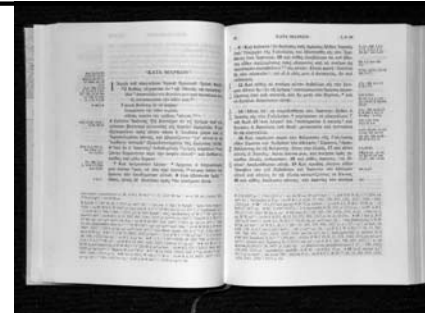
sistä oli seurakunnassa enää esimerkiksi viiden vuoden ku- luttua. Erityisesti missioiden soveltaminen Venäjällä 90- luvun alussa osoitti sen, kuin- ka perinteiset tavat evanke- lioida olivat hampaattomia ei-kristillisen yhteiskunnan sisällä. Saarnaajat laskivat miljoonissa ne, jotka olivat rukoilleet uskon rukouksia, mutta vastaavaa muutosta yhteiskunnassa tai seurakun- nassa ei ollut havaittavissa.

Aikamme postmoderni yh- teiskunta onkin yhä enemmän postkristillinen, jolloin kirkko ei ole enää yhteiskunnan kes- kuksessa, eivätkä perinteiset evankelioivat menetelmät toimi. Kirkko alkaakin yhteis- kunnassamme olla alkuseu- rakunnan elämäntilannetta vastaavassa tilanteessa. Ti- lanteessa, jossa ilmaistut ”ota Jeesus vastaan yms.” eivät kommunikoi mitään suurelle

osalle kuulijoista.

Modernissa yhteiskunnassa kehittyivät erityisesti järkeen ja vakuutteluun perustuvat evankelointitapahtumat ja -tavat. Postmodernissa yh- teiskunnassa haasteemme on kuitenkin tuntee ihmisten oma stoori ja liittää se osaksi isompaa kertomusta. Hiukan samoin kuin **Paavali** teki ju- listaessaan Ateenassa.

Olisi aika palata pelastus- keskeisen tehoevankelioin- nin korostamisesta takaisin Jeesuksen elämäntavan seu- raamiseen. Yhä laajempi osa kristikuntaa alkaa ymmärtää Jeesuksen lähetyskäskyn mal- liksi evankelioinnista, joka toimii tässä ajassa. Tämä Matteuksen 28. luvun lopusta löytyvä kohta on ymmärret- tävässä kehotuksena ”elämää eläessänne opettakaa mui- takin elämään niin kuin itse elätte”. Tätä kohtaa ei tulisi

ensi sijassa ymmärtää vain lähetystyöhön liittyväksi, vaan ennen kaikkea Kristuk- sen seuraajien missionaarisen elämäntavan ohjeeksi, joka on avain meidän aikamme ih- misten tavoittamiseen.

Anglikaanikirkossa uu- sia missionaarisen elämän toimintamalleja esitellään freshexpressions-brändillä, jolla kuvataan kirkon elämän nykymuotoja.

Suomessa www.freshexpressions.fi sivusto aukeaa joulukuussa kokemusten ja resurssien vaihtopaikaksi.

Markku Koivisto

Toiminnanjohtaja, Nokia Missio ry

Luonnon laista ja evankeliumista syntyä saarna

KUN EVANKELIUMIA OIKEIN SAARNATAAN, OPPII SYDÄN TUNTEMAAN LAIN JA ARMON. LAIN SELITTÄMINEN JOHDATTAÄ SYNNTUNTUNTOON. TÄLLÖIN IHMINEN TARVITSEE APUA, JOTA HÄN EI ITSESTÄÄN LÖYDÄ.

KYYHKYNYN KUTSUI TEOLOGI SUVIELISE NURMEN KANSSAAN SAARNAMATKALLE. ON AIKA TESTATA, MITEN ME TÄNÄÄN LAIN EDESSÄ VAPISEMME. JA MITEN VOIMME LÖYTÄÄ ARMON.

Suvielise Nurmi tutkii kansainvälisessä keskustelussa esitettyjen ympäristöeettisten argumenttien sisältämiä käsityksiä moraalista toimijasta. Tutkimuksen teon ohella hän on teologina mukana monessa myös tiedekunnan ulkopuolella, esimerkiksi yliopiston ympäristöopetuksen ohjausryhmässä.

- Ympäristöpiireissä teologia näyttää herättävän kiinnostusta: biologien, fyysikoiden, maantieteilijöiden ja ympäristökemistien keskellä kohtaan usein kysymyksen siitä, miksi olen teologi. Ihan yhtä usein kysytään: mitä teologi tekee näissä piireissä?

Yhden ääripään mielestä koko ympäristökatastrofi on kristinuskon ja sen tuottaman ihmiskuvan seurausta. Toisten mielestä teologeilla on keskusteluun myös omaleimaista annettavaa, mistä Nurmi on elävä todiste.

- Minut toi näiden kysymysten äärelle oma yhteiskunnallinen kiinnostukseni. Opiskeluaikana tietoisuuteni

ympäristökysymyksiä vakaavuudesta kasvoi. Samalla heräsi myös ärtymykseni siihen, kuinka kevyesti näihin kysymyksiin suhtaudutaan.

Mutta miksi ura juuri teologina?

- Mitäs muutakaan voisin olla? Nurmi naurahtaa.

- Kutsumushan tämä on, mutta myös identiteettikysymys. Tehtävä ja paikka, jonka kautta elää tätä elämää.

Kuinka lukea lakia tänään

Lähtekäämme liikkeelle lain saarnasta. Laki sopii järjekeemme, me osaamme siis lukea lakia. Millaista lakia tämä aika ja maailma, jossa elämme, meille julistaa?

- WWF:n (Maailman luonnonsäätiön) laskelmien mukaan olemme vuonna 1986 ylittäneet maapallon ekologisen kantokyvyn. Ei siitä ole edes kovin kauaa! Viime vuoden tilastojen mukaan kulutamme tällä hetkellä keskimäärin puoltatoista maapalloa. Jos jokainen maailman

ihminen eläisi kuten suomalaiset, tarvitsisimme jopa 2,5-kertaisen maapallon.

Muutama vuosi sitten Suomi komeili kolmanneksi suurimpana maapallon kuluttajana WWF:n tilastoissa. Se, että ydinvoimaa ei enää lasketa energiankulutustilastoihin, pelasti Nurmen mukaan suomalaiset kärkisijoilta, joita miehittävät ykkösenä edelleen Arabiemiraatit ja Yhdysvallat. Keskipörrällä amerikkalaisella elämäntyyliä tarvitsisimme tätä nykyä viisi maapalloa.

- Radikaalia muutosta voi ymmärtää kuvittelemalla, mitä ihmisen keskimääräinen elämänpöiri ja sen mukaan moraalinen vastuu olivat sata vuotta sitten. Tuolloin moraalisesti "huono" ihminen saattoi käydä kylillä tappelemassa, varastella naapurilta tai naida vähän ketä sattuu. Moraalinen vastuu omista teoista oli sellaisessa mittakaavassa. Ihminen saattoi toki tuolloinkin olla rappiolla ja tehdä väärin, mutta moraali-

Yhden ääripään mielestä koko ympäristökatastrofi on kristinuskon ja sen tuottaman ihmiskuvan seurausta. Toisten mielestä teologeilla on keskusteluun myös omaleimaista annettavaa, mistä Nurmi on elävä todiste.

sesti väärillä teoilla ei kerta kaikkiaan ollut mahdollista vaikuttaa koko maailmantalouteen tai ympäristön tilaan.

- No, entäpä nyt: ajatellaan vain yhtä tavallista arkipäivää ja sitä, millainen tahallinen ja myös tahaton vaikutuskenttä meillä on ympärillämme. Elämänpöirimme ja sen mukana myös vaikut-

*- Mikseivät ihmiset usko, että nyt on jo kiire! Minä ainakaan en voi sulkea tältä silmiäni, en kristittynä enkä teologina. Vastuu ympäristöstä kuuluu keskeisesti myös minulle, sanoo ympäristöetiikan tutkija ja teologi Suvielise Nurmi.
(Kuva: Anna-Liisa Tolonen)*

- Olemme liian tottuneita mahdollisuuksiimme. Olisin tämänkin aamun kiireessä hypännyt autonrattiin viedäkseni sairaan lapseni lääkäriin, jos auto suinkin olisi ollut tallissa odottamassa.

(Kuva: Anna-Liisa Tolonen)

tavuutemme on räjähtänyt käsiin. Se tarkoittaa väistämättä moraalisen vastuun huimaa kasvua, josta meidän on oltava tietoisia.

- Eihän tätä nykyistä moraalista vastuuta pysty edes tiedostamaan. En minä ainaakaan pysty. Jos yrittääkin, tulee keinojen ja voimavarojen puute heti vastaan. Se uuvuttaa meidät. Ja tätä tämä aika kuitenkin meiltä vaatii: tiedostamista ja sen jälkeen varovaisuutta tekemisissämme.

Laki paljastaa: minä olen osa synnin rakenteita

- Lain saarna on selvä, mutta samalla kuitenkin niin hämähä ja epämääräinen. Se on helppo ulkoistaa ja siten pae- ta sen alta. Se pelottaa ja ahdistaa. Saarna on niin väkevä, että seuraa shokki: en pysty, kun en edes ymmärrä, mitä pitäisi pystyä.

- Tämä laki on vaikea. Se ei saarnaa synniksi yksittäisiä konkreettisia tekojamme. Vääräys on kaikkialla ja kaikissa tekemisissämme. Kyseessä ei ole yhdenkään yksittäisen ihmisen vika tai virhe, vaan tämä synty on yhteisöllistä ja rakenteellista. Me kaikki olemme rakenteiden kautta osallisia.

- Tilannetta voisi verrata jopa natsi-Saksaan, missä ihmiset uskoivat rakenteiden hyvyteen. Vielä enemmän kuin ihmiset uskoivat Hitlerin politiikkaan, ihmiset uskovat nyt kulutuksen kasvun välttämättömyyteen ja materiaallisen hyvinvoinnin ja onnen väliseen yhteyteen.

- Lisäksi puuttuu selkeä moraalinen ohjekaava, jonka mukaan ”tekemällä tätä, seuraa sitä” tai ”jos teet noin, se on väärin”. Synnin todellisuus on niin paljon kokonaisvaltaisempi.

- Ei kyse ole siitä, että napsautanhan varmasti valot kiinni, kun lähdän työpaikal-

ta lounastauolle. Kysymys on siitä, mitä siellä toimistolla tehdään, eli minkä puolesta istutaan ja pyöritellään papereita. Mitä rakenteita minä pönkitän ja mitä vastaan taistelen? Pitäisi tapahtua herääminen, jonka kautta jokainen yhteiskunnan jäsen ymmärtäisi voivansa omalla työllään ja omilla tehtävissään muuttaa näitä rakenteita.

Lakia voi paeta paatumukseen asti

- Rakenteellisen synnin vaikeus on siinä, että voimme aina julistaa jonkun muun itseämme syyllisemmäksi ja vapautua omasta vastuus-

tamme. Toisaalta kuinka yhteisö voisi kantaa syntiä, kun koko yhteisön käsitekin on nykyaikana niin hatara? Meiltä puuttuu monellakin tasolla kyky kohdata synti, joka on rakenteissa.

- Ei kyse ole siitä, etteikö meillä luterilaisillakin olisi teologisia välineitä taistella rakenteellista syntiä vastaan. Lutherin mukaan yksilöiden almujen sijasta vastuu epäkohdista kuuluu koko yhteisölle. Kuitenkin luterilaisissa maissa näyttää käyneen niin, että tämä yhteisö emme enää ole me ihmiset vaan ”ne, jotka päättää”, eli eduskunta tai systeemit.

Nyt olisi hyvä tilaisuus kääntää voitoksi tämä lama ja todeta: Ei ole enää tietä kulutukseen. Me tulemme toimeen tällä, mitä meillä on. Tavaroiden käyttö ei enää lisäännä.

- Syyt sille, miksi muutoksen tekeminen on niin vaikeaa, ovat raadollisia. Maksuaitakaulu on enemmän kuin ihmisikä. Ennen vanhaan yhden kirkon rakentamiseen pistettiin useiden sukupolvien työ. Yksittäinen ihminen ei välttämättä elänyt nähdäkseen oman työnsä välitöntä tulosta tai korjannut satoa, mutta toimi silti. Nykyaajan haasteet ovat elämän hektisyys ja yksilökeskeisyys. Pitää tehdä tulosta, nähdä se ja saada itselleen sen seuraukset.

Aina löytyy farisealaisia

- Pahimmillaan lain tiedostaminen johtaa ajattelun dogmaattisuuteen, jolla ei ole vaikutuksia käytäntöön. Ehkä tässä on kyse jostain ”uskontulemisen ongelmasta”, jonka voi liittää ympäristöherätykseen. Erityisesti nuoret havahtuvat tavalla, joka menee helposti hurauttamiseksi. Identiteetti rakentuu erojen

kautta. Syntyy lahkoja: viherpiipertäjät ja ne muut.

- ”Tavallisille ihmisille” saattaa tulla koko ympäristöaatteesta sellainen olo, että tuo on jotain, mihin pitää kääntyä. Ei se vedä puoleensa. Toki tietynlainen uskontulemisen kiihkeys on myös hyvä asia - milloin ja mistä ne kaikkein idealistisimmat ajatukset muuten syntyisivät? Ongelmaksi koituu se, että vahvan ja fundamentalistisen ympäristöherätyksen kautta ympäristön rakastamisesta tehdään ideologista.

- Esimerkiksi Yhdysvalloissa näkyy niin sanottujen ”ilmastoateistien” kriittinen toiminta, joka kohdistuu juuri tuo-

siaalista painetta sekä tietynlainen oikeaoppisen elämisen kulttuuri. Opiskeluaikoina liikuin biologipiireissä ja pakko se on myöntää, että kyllä siellä oli kaiken hyvän seassa myös jonkin verran tuota oikeaoppisuuden meininkiä. Ei auttanut jäädä kiinni siitä, että kantaa kauppakassissaan kertakäyttövaippoja!

Kääntykää niin teille annetaan kaikki tämä

Mutta tämän haastattelun tarkoitus ei ollut tyytyä vain lakiin.

- Evankeliumi tarjoaa uuden yhteyden Jumalaan, kyse on jumalayhteyden palautumisesta, Nurmi aloittaa.

”Jotta rakenteellinen synti voidaan voittaa, tarvitaan todellista ja kokonaisvaltaista kulttuurin muutosta.”

hon ympäristöherätykseen. Ympäristöaate tuomitaan ideologiaksi ja samalla koko ympäristötyölle annetaan epäuskottavuuden leima. Ilmastoateismi vakuuttaa, että turhaan teitä pelotellaan ja syyllistetään, turhaan koette huonoa omaatuntoa.

- Näen tässä ideologialeimaamisessa useitakin ongelmia. Sillä vaikka kyse olisi ideologisesta toiminnasta, ei siitä seuraa, ettei itse asia olisi totta. Toisaalta ihmisen moraalisen kasvun ja kehityksen kannalta radikaalikin kääntymys voi olla hyvin tärkeä. Moraaliselle motivoitumiselle pitää olla tilaa. Vastamotivaation päälle kasvaa moraalinen harkinta.

- Identiteettipohjaiseen porukoitumiseen ja lahkoutumiseen liittyy aina myös virheen pelkoa ja häpeää, so-

dellisen onnen. Evankeliumi vakuuttaa, ettei tämä oikeastaan olekaan niin kauheaa luopumista kuin ulkoapäin näyttää. Tämä on sitä oikeaa onnea, kun löytää jotain parempaa kuin kulutushysteria.

- Ehkä evankeliumi löytyy siitä, että vaikka joudumme rankkoihin elämänmuutoksiin, niin meidän ei tarvitse ajatella, että se vähentää onnellisuuttamme, Nurmi vakavoituu.

- Tutkimusten mukaan lama-aikana ihmiset kokevat päinvastoin enemmän onnellisuutta kuin noususuhdanteen aikana, koska he joutuvat etsimään sitä kerta kaikkiaan uusista suunnista.

- Tämä on tällaista kristillisen laatu-elämän markkinointia.

Laista ei katoa yksikään kirjain

Olכון kuinka totta hyvän-sä, on mentävä julistuksessa nyt pintaa syvemmälle. Suoramarkkinointi tekee evankeliumin vastaanottamisesta usein lähes lain kaltaista: tee se ja täytä tämä, niin... Mutta eikö evankeliumi itse ole jotain muuta kuin palkinto, jonka ihminen saa ponnisteluistaan?

- Niin no, mitä kristillinen laatu-elämä sitten oikein on? Nurmi huoahaa.

- Luomisyhteys ja harmonia tulevat ensimmäisenä mieleen. Evankeliumi vapauttaa ihmisen toteuttamaan sitä, mitä hän on.

- Ihminen kuuluu yhteisöön, luontoon ja muiden ihmisten pariin. Eikä ihminen voi hyvin, jos hänen yhteisönsä ei voi hyvin. Meidän ihmiskuvamme on jotenkin vangittu 1700-luvun moderniin harhaan, jossa maailma ja ihminen ovat toisistaan irrallisia ja maailma ikään kuin

taustakenttä toimijalle, joka on individualistinen ihminen. Tämän harhan kanssa painiskelemme näiden ympäristökysymysten äärellä.

- Evankeliumi voi auttaa ihmistä löytämään itsensä kokonaisena, jumalayhteydestä ammentavana ja yhteisöllisenä. Evankeliumi korostaa sitä kokonaisvaltaista ihmiskuvaa, joka teologisesti liittää meidät niin Jumalaan, muuhun luomakuntaan kuin toinen toisiimme.

- Modernit moraaliteoriat eivät näytä tavoittavan näitä ympäristöongelmia. Niiden ihmiskuva on niin pahasti pielessä: niissä ihminen on erillistetty ympäristöstään, ja moraalitajusta on tehty jossain otsalohkon ratiassa sijaitseva moraaliaganttirisiina, jonka voi napata pöydälle juttelemaan muiden rusinoiden kanssa ratkaisemaan sitä, ”mikä oikein on oikein”.

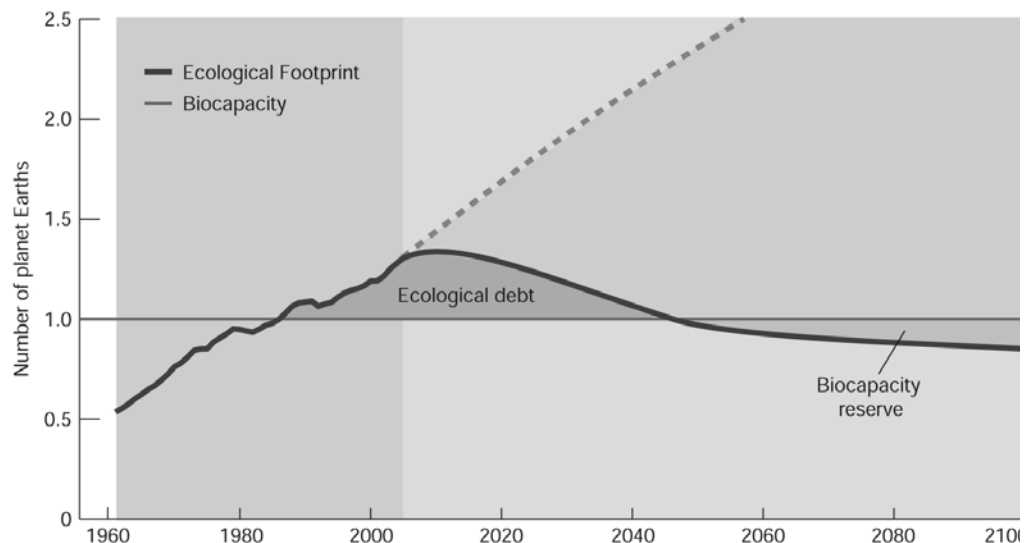
- Jotta ympäristöeettistä keskustelua voitaisiin käydä, tarvitaan käsitteellisiä uudistuksia. ”Hyvä” pitää reilusti tehdä riippuvaiseksi siitä, mikä ihmistä ympäröi. Se, että käydään jotain spekulatiivisten mallinnusten sisäistä ekoettistä keskustelua, ei vain riitä. Ei auta ajatella, että kun saadaan koko maailma keskustelemaan näillä meidän käsitteillä, niin hommat alkavat ratketa.

- Ympäristökysymykset vaativat yhteisiä ratkaisuja. On valtava haaste käydä eettistä keskustelua holistisen ihmiskuvan perusteella. Tällöin meidän on ihan oikeasti pystyttävä keskustelemaan ihmisten kanssa, jotka eivät ajattele samalla tavalla.

Evankeliumi tekee ihmisen loppuun asti epävarmaksi itsestään

- Mielestäni kristillinen ih-

Fig. 32: RETURN TO SUSTAINABILITY

Paluu kestävään kehitykseen vaatisi lamaa seuraaviksi 40 vuodeksi. Käyrä kuvaa ihmiskunnan ekologisen jalanjäljen kehitystä maapallon kestokyvyn funktiona (y-akseli). (Kuvan lähde: WWF)

miskuva on lopulta se, josta voimme löytää evankeliumin tämän lain puristuksissa. Ihminen on syntinen. Ihmisellä ei ole varmaa tietoa siitä, mikä on oikein. Ihmisen on lopulta nöyryyttävä.

- Palaan siihen, mistä jo puhuin: varovaisuus on meidän tehtävämme, varoa tekemisiämme. Esimerkiksi silloin, kun tehdään asioita, joilla muokataan joko materiaalista tai sosiaalista todellisuutta radikaalisti, kristityn tulisi olla varovainen. On nöyrästi tunnustettava, että ihmisen ymmärrys ja tahto ovat synnin vääristämiä. Siksi on hyvä ajatella, ettei kaikki maailmassa kuulu ihmisten valtaan. Ihmisen ei ole lupa tehdä maailmasta koko ajan itselleen parempaa.

- Toisaalta kristillisestä ihmiskuvasta seuraa se, että meidän näkökulmamme on rajattu vain tiettyyn kontekstiin. Emme me ikinä tiedä kaikkea. Kristillisessä elämässä on syvällisellä tavalla kyse epävarmuuden sietämisestä, epävarmuudessa elämisestä ja siitä huolimatta toimi-

misesta. Tämä elämäntapa pitää tietynlaisen hybriksen loitolla.

- Totuus on, että meillä ei ole varmuutta siitä, että nämä ongelmat saataisiin ratkaistuksi. Tätä asiaintilaa voisi nimetä perisyyniksi.

- Ihmisessä ei ole jumallisuuden sirpaletta. Meillä on tämä synnin todellisuus ja se on meissä. Evankeliumi on siinä, että voin olla Jumalan kuva vain olemalla ihminen; vajaavainen, rajattu, epävarma ja syntinen. Se on suostumista epävarmuuteen, keskustelemista ja yhdessä sen yrittämistä, että ymmärtäisimme edes jotakin.

Tunnustautuminen

Lain ja evankeliumin saarnan jälkeen meidän on vielä noudettava tunnustamaan jotain. Sitouduttava. Ilmennettävä sitä, että olemme kuulleet, tulleet puhutelluiksi ja nyt halukkaita tunnustamaan.

Suvelise Nurmi istuu selkä suorana. Tunnustus ei ole helppo pala purtavaksi, mutta ei hänen sitä tarvitse kauaa miettiä:

- Tunnustan olevani ihminen, jonka on taisteltava hyvän toteutumiseksi.

- Mutta eikös tähän kuulu sakramentaalinen ulottuvuus ollenkaan? Nurmi näpäyttää haastattelijoille pilke silmäkulmassa.

- Eihän tämä tähän voi jäädä. Pitää juurruttaa sanoma arkeen. Jumala inkarnoitui, inkarnoituu yhä, ja sakramentit kuvastavat sitä uskon todelliseksi tulemistä arjessa. Minusta se kuuluu oleellisesti tähän yhteyteen.

- Otetaanpa ehtoollinen. Eikö jokaisen meistä tulisi antaa Jeesuksen sanojen tulla arkitodellisuutemme: ”Niin usein, kun te syötte ja juotte - ja kulutatte - tehkää se minun muistokseni.”

Teksti: Marjaana Toiviainen & Anna-Liisa Tolonen

STKS:n symposiumissa käytetty jäätikkövideo: www.extremeicesurvey.org/index.php/new_gallery/timelapse_31/

Muutoksen evankeliumi

Ylioppilaskunta- raportti

Lauri Laine

Kirjoittaja seuraa

viimeistä kertaa

ylioppilaskuntapolitiikkaa

Uusi aika koittaa! Vanhan yliopiston aika on ohi ja vuoden vaihteesta uusi uljas yliopisto aloittaa toimintansa. Valta on vaihtunut TYT:ssä ja HYYssä, jonka hallituksessa ei muuten ole alkavana vuonna ensimmäistä kertaa vuosiin ainuttakaan teologian opiskelijaa. Myös opintotuki uudistuu, mistä on jo saatu näytteeksi työryhmän mietintö.

lankaikkinen uudistaminen saa kolumnistikautensa päättävän allekirjoittaneen pohtimaan, onko yliopistossa, ylioppilaskunnassa ja yhteiskunnassa jotain sellaista pysyvää ilosanomaa, joka koskettaa kaikkia yliopistolaisia aikaan katsomatta.

Opiskelijan tehtävä on opiskella. Tehdä se itselleen mielekkäällä tavalla omaa elämäänsä varten ja harjoitella oppimaansa, solmia ihmissuhteita ja hyödyllisiä verkostoja, uskaltaa rohkeasti kyseenalaistaa vanhat ympäröivät rakenteet ja luoda uutta, löytää itsensä ja tehdä oma pieni palveluksensa maailmalle. Opiskelijan on voitava tuntea itsensä tarpeelliseksi ja pystyväksi, tuntea itsensä hyväksytyksi yliopistoyhteisön täysivaltaisena jäsenenä ja tuntea itsensä kykeneväksi vaikuttamaan ympäristöönsä. Yhteiskunnan tulee luoda yliopistolle mahdollisuudet tarjota etsimiselle ja löytämiselle, tutkimiselle ja oppimiselle mielekäs ympäristö, jossa ihmiset voivat hyvin.

Allekirjoittanut kätkee nämä ajatukset sydämeensä ja pohtii tarkasti kaikkea sitä, minkä on yliopistossa, ylioppilaskunnassa ja yhteiskunnassa vuosien saatossa kuullut ja nähnyt. Onko kaikki niin kuin pitäisi olla? Ole rohkealla mielellä, sillä muutoksen suunta on juuri sinusta kiinni!

Tilaa Vartija!

internet: vartija-lehti.fi

Vartija on aatteellisiin ja taloudellisiin organisaatioihin sitoutumaton mielipidelehti, joka on erikoistunut uskontoa, ihmistä ja yhteiskuntaa koskeviin kysymyksiin. Vartijassa alojensa parhaat asiantuntijat kirjoittavat teologiasta, uskontotieteestä, filosofiasta, psykologiasta, maailmankuvista, kulttuurista ja yhteiskunnasta. Tutkimuksen uusimpia kysymyksiä ja havaintoja yleistajuisesti, avoimesti ja kriittisesti.

Kun nyt tilaat Vartijan uutena opiskelijatilaajana hintaan 17 €, saat lahjaksi kaksi vuoden 2009 numeroa.

Toimi näin:

1) Maksa 5.2.2010 mennessä 17 euroa Vartijan tilille 800010-64635 sekä merkitse viestitilaan nimesi, osoitteesi ja sana KAMPANJA.

2) Voit noutaa lahjaksi saatavat numerot 8.2. alkaen päätoimittaja Mikko Ketolalta Kirkkohistorian laitokselta, Aleksanterinkatu 7, 5. krs.

Vartija toivottaa Kyyhkysen lukijoille innostavaa uutta vuotta 2010!

He ovat AIKAMME EVANKELISTAT!!

KATAJAINEN KANSA, JOKA PIMEYDESSÄ VAELETTAA, ON NÄHNYT
VALON LOISTAVAN NÄIDEN PYHIEN MIESTEN KASVOILTA!
OLKAA HYVÄT - THE CONTEMPORARY FINNISH NATIONAL
EVANGELICAL APOSTLES!

VALITSE OMA PROFEETTASI!

Olli-Pekka Kallasvuo

Agenda: Suuryritysten maailmanherrsus. Nokia. Ilman Nokiaa
Suomi joutuu taloudelliseen helvettiin, joten Nokiaa pitää
totella.

Tausta: O-P oli Jorma Ollilan luottopelaaja ja oikea käsi, ja
Jorma valitsi hänet seuraajakseen valtaistuimelleen. (fallos-
myytti siis!)

Yhteys kirkon evankeliumin virkaan: Tuntematon.

Sanottua: "Käytän kuitenkin tilaisuutta hyväkseni tässä ja
sanon - ihan riippumatta tästä Lex Nokiasta tai tietosuojalain
muutoksesta -, että Nokialla ei ole aikomusta lähteä Suomesta.

Ei meillä ole sellaisia ajatuksia eikä suunnitelmia." - O-P
Kallasvuo

Kyyhkysen arvio: O-P on tiukka jätkä, joka on omaksunut
hyvin Ollilan vakuuttavan esiintymistyylin. Tarvittaessa O-P
tosin heittää jopa pikkutakin pois ja käärii hihat. Mutta kuka
muistaa vielä O-P:n valtakauden alun tullimöhläyksen? - Ai jai!

Pokka ei silti tällä miehellä petä, ei edes Bochumin voittoa
tuottaneen, mutta lakkautetun kännykkätehtaan työntekijöitä
pr-hengessä myötätuntoisesti tavatessa. Realiteetit ovat
ehdottomat ja O-P:kin on ehdottomien vaatimusten miehiä!
Selvää teologista (joskin ehkä demonista?) substanssia!

*****

(Häviää viiksikarvan mitalla ykköstitilan)

Kuka on kuninkaamme??

Pekka Himanen

Agenda: Synnyttää sokraattisesti "välittävä, kannustava
ihmisten välille. Auttaa jokaista näkemään oma elämänsä

Tausta: Filosofinen ihmelapsi, joka puhkesi kukkaan

Yhteys kirkon evankeliumin virkaan: Pekka on Desr

Sanottua: "Maailman kehitykselle pitää saada isompi
luominen, ihmisarvoisemman elämän lisääminen." - P

Kyyhkysen arvio: Pekan opetus on hyvin lähellä klas-
sista yksilön persoonan luovuttamaton arvo, häpeän ja syy-
perustaan). Tosin verrattuna kristinuskon keurgmaar-
inhiinillisen elämän todellisuuteen (ihmisen ajallista
on kreikkalaisen harmoninen. Onko se liiankin harmo

*****

“Missä viivyt, Herra?”

Jari Sarasvuo

Agenda: ”Älä epäile kykyjäsi, usko vain!”

Tausta: Jari on yrittäjän poika. Yrittäjyys on ollut rakasta nuoruudesta asti.

Yhteys kirkon evankeliumin virkaan: Eero Huovisen keskustelutoveri. Tunnustanut kristillisen uskonsa saarnastuolista.

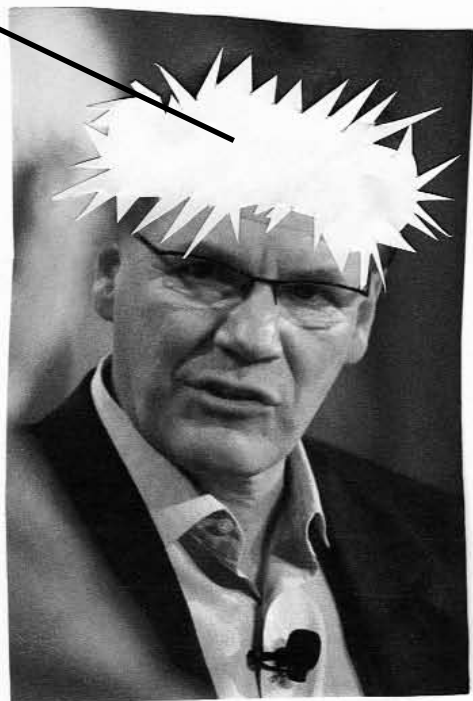
Sanottua: ”Jumala rakastaa kuitenkin niitä, jotka yrittävät auttaa itseään. Tähän on paljon viittauksia Raamatussakin.

Monessa muussa maassa uskonto on suopeampi ihmisen kasvulle.”

”Yrittäjä on paradoksissa elävä ihminen. Siitä jännitteestä syntyy kansantalouden etu, hyvinvointivaltion perusta.” - J. Sarasvuo (molemmat)

Kyyhkysen arvio: Jari on ollut jo yli kymmenen vuotta kiistelty mediapersoona, älykkö ja yritysvalmentaja. Jari uskoo sisäiseen sankariin ihmisessä ja perustelee tämän agendansa yhä uudelleen nokkelasti mitä kekseliäimmin sanankääntein. Jari muistaa myös toisinaan olla tavallinen ihminen ihmiselle. Johtajuus on silti se juttu. Mutta voiko kaikista tulla johtajia? Johtajuus ei kuitenkaan ole Jarin keksintö ja hänelläkin sen merkitys jää hämäräksi pseudopsykologiseksi hutuksi!

***

ava ja luova Suomi”. Herättää rikastava vuorovaikutus kaikkien
äällisarvoisena taideteoksena.

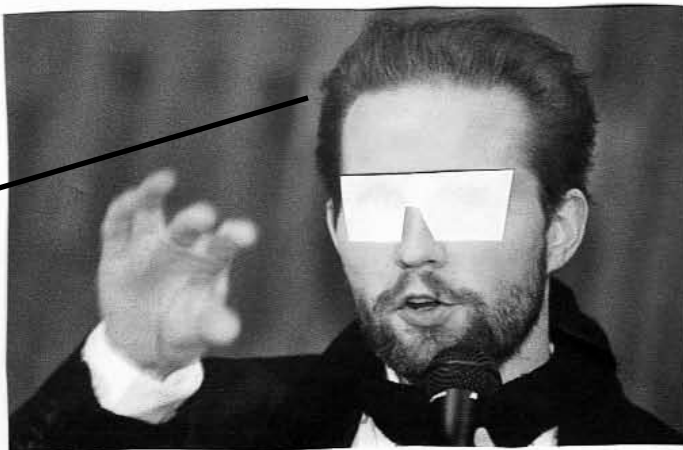
Georg Henrik von Wrightin ja Esa Saarisen hellässä huolenpidossa.

mond Tutun tosi hyvä kaveri.

i päämäärä kuin pelkkä talous. Arvokkaamman todellisuuden

. Himanen

sista kristillisen evankeliumin sanomaa (mm. universaalinen ihmisarvo,
llisyyden voittaminen, täyttymyksen toivo, yhteys kosmoksen luovaan
n Pekalla ei ole kovin selkeää käsitystä syntiinlankeemuksen osuudesta
olemista loppuun asti konstituivana periaatteena). Pekan taidekäsitys
ninen evankeliumiksi?

Antti Kylliäinen

Agenda: Toisaalta välttämätön tarkistus kristilliseen opinkohtaan: kaikki pääsevät taivaaseen (universalismi). Toisaalta työelämän ”helvetillisten olojen” muuttaminen armollisemmiksi.

Tausta: Pakilan seurakunnan nuorisopastori Kylliäinen ryhtyi kohupapiksi 1990-luvun lopulla kirjoittamalla kirjan Kaikki pääsevät taivaaseen. Nykyisin hän ei toimi enää papinvirassa vaan on paremmin tunnettu kirjailijana ja kouluttajana

Yhteys kirkon evankeliumin virkaan: TM ja vihitty pappi.

Sanottua: ”Ei voi enää pitää kiinni oikeaoppisuus-harhaoppisuusasetelmista. Ei ole enää ainoaa, oikeaa oppia.” - A. Kylliäinen

Kyyhkysen arvio: Universalismi ei ole mikään kovin uusi juttu, kun sen löytyy jossain muodossa jo Origeneeltä ja Klemens Aleksandrialaiseltakin, mutta Antti osoitti loistavaa mediapelisilmää tarjoilemalla vanhan jutun uudessa kuosissa: aktuaalisuuden illuusiosta elävänä *kohuna*. Sitten Antti on taas alkanut uskoa helvettiin, tosin vain maanpäällisen työelämän merkityksessä. Antti on mukava mies, mutta hieman lisää särmää ja omalaatuisuutta kaivattaisiin, jos mielii saada enemmän seuraajia!

★★

...Ja VOITTAJA!!

Björn Wahlroos

Agenda: Uskokaa sääntelemättömän libertaristisen markkinatalouden vapahduttavaan voimaan!

Tausta: Björn oli 70-luvulla taistolainen ennen kääntymystään vapaan rahan opetuslapseksi.

Yhteys kirkon evankeliumin virkaan: Björnin appiukko on luterilainen pappi.

Sanottua: Juhana Torkki on kommentoinut Björniä poikkeuksellisen kouliintuneeksi esiintyjäksi Suomen mittakaavassa.

Kyyhkysen arvio: Tämän pörröisen ”Nallen” mediakuva edustaa varsin puhdasveristä saksalais-idealista neromyyttilä. (Pieni miinus tulee tosin siitä, että Nalle huhun mukaan läksyttää ja uhkailee hänestä pahaa kirjoittavia toimittajia.) Nalle on ”ylivertainen”, ”omaa luokkaansa”, ”lumoava”, mutta myös ”ristiriitainen” - jollain suorastaan hegeliläisen dialektiikan tasolla! Hän on vankkumaton julistaja, ja hänen ehtonsa ovat ehdottomat! Vetoavaa!

*****

Kyyhkysen valinta vuosikymmenen profeetaksi!

Mikä MIES!

Hallelujah! Hoosianna!!

Teksti, askartelu
& grafiikka: Pekka
Mustakallio

NUORTA VIHAISTA NAISASIAA!!!

No niin. Etsitään nyt niitä tämän ajan evankelijoita. Toimitus on koolla, kahvia kupissa, ja ei kun nimiä kehiin! Hyviä ideoita sinkoilee, ja koko kahvila saa sen kuulla.

- Hei mutta: NAINEN PUUTUU. Ja tasa-arvon vallitessa... Tarvitaan kiintiönainen!

Tulee hiljaista. Toimituksen tokeennuttua alkaa epätoivoinen naisenmetsästys.

***

Hei! Onhan niitä terapeuttinaisia: "Ole oma itsesi, uskalta löytää naiseutesi..." Mutta onko niillä nimiä? Niitähän on kaikissa naistenlehdissä, kaikkihan ne sitä hokee. Nimiä?! Joku semmoinen tommyhellsten, ihan oikeasti profiloitunut?! Brändätty!

Niinku self help -nainen! **Lenita Airisto** ainakin on ihan ainutlaatuisella - öö, kieroutuneella! - tavalla feministinen. Siinä meillä brändätty hahmo. Mutta entä substanssipuoli? Onko siellä mitään...? Tietääkö kukaan?

Muita?

No entä ne kauniit? Luonnostaan täydelliset. Aina liikumassa. Aina kiinteitä. Missit! Ex-missit! Maailmanrauha. Ruumiin ilosanoman julistajat, voisiko ne laskea mukaan?

Entäs kansallissankarit, onko niissä naisia?!? **Aira Samulin**, huh huh, se ainakin elää. Mutta mitä se jättää jälkeensä, mikä on sanoma? Että elä vanhaksi ja ole aina kunnossa...

Ei kehtaa painaa Kyyhkyseen, **Ei KEHTAA!** Liian pinnallista. Jos joku nainen laitetaan, niin pitää sitä pystyä arvostelevaan vertaisena muiden joukossa. Ei tässä olla vitsiä kenestäkään tekemässä.

No, **Urpilainen** ainakin yrittää. Äh.

Selaillaan iltapäivälehtiä...

- Ei, saakeli! Itse kristushahmo kanteen painettuna! Poliitiikan musta hevonen, kaiken kantanut, **Anneli Jäätteenmäki**. Ja vielä se nousee! - Ihan totta, tuohon ei miehet pysty.

Tai sitten arjen sankarit. **Päivi Räsänen** perhearvopolitiikka ja nainen paikallaan. Jännä, miten niin itsenäinen ja urasuuntautunut nainen voi saada aikaan tuollaista jälkeä...

Tietysti liike-elämässä on hyviä naisjohtajia. Vaan eipä tule ketään mieleen.

Hei, vielä yksi selkeä alatyyp: söpö-**Krisse**. Hauskakin se on. Sillä on tavallaan brändi. Ja jotakin omaa. Mutta ei naisen evankeliumi voi olla vain se, että se on omalla alallaan

aika taitava.

***

Hei anteeks. Ollaanks tässä nyt liian ankaria?

***

Kun ihan totta: naisia on, sisältöä löytyy, mutta brändäys puuttuu. Kerta kaikkiaan! Voi siskot (ja veljet), näyttäkää virheemme, katveet, sokeat pisteet, kuolleet kulmat!

Ei tässä ajassa kukaan enää suostu uskomaan, etteikö niitä naisia olisi. Mutta miksei ne tule mieleen? Minne ne unohtuu? Asiansa taakseko? Osaksi tiimiä? Kertokaa!

- No naiset ei kukkoile, miespuolinen henkilö pöydässä toteaa. - Ei sitä suoraan heikkoudeksi kannata laskea.

Siis, eikö niitä kiinnosta? Eikö ole intoa tehdä itsestään tuotetta vai eikö yhteiskunta osta?

Nainen profiloituu toiseuden kysymyksissä. Naiset on holistisempia. Synnyttävät! Ja lanseerasivat tunneälyn! (Vai brändäsikö senkin joku mies?)

Sitä paitsi, saatiinpahan tähänkin lehteen yksi nainen haastateltua. Eikä jäänyt sisältöä vaille. Teemana luonto, tietenkin.

Anna-Liisa Tolonen & Marjaana Toiviainen

KYLMÄKOSKEN VANKILA ON NIIN KUTSUTTU SULJETTU LAITOS. SE ON VALMISTUNUT 1990-LUVUN ALKUVUOSINA JA SEN KAPASITEETTI ON NOIN 113 VANKIA. TÄYSIN NORMAALIA KUITENKIN ON, ETTÄ TUOMIOTAAN ISTUVIEN VANKIEN MÄÄRÄ VAIHTELEE 130-150 VÄLILLÄ. YKSI TÄMÄNHETKISISTÄ VANGEISTA ON TEOLOGIAN YLIOPIILAS VITO SALVANO. TÄMÄ ON HÄNEN PUHEENVUORONSA.

Vangin evankeliumi

Puheenvuoro

On oikeudenmukaisuus.
Ei ylösnousemus; ei pelastus.
Eikä vapaus.

I
Miltei kaikilla vangeilla on terävä oikeudentaju. Jopa tavallista terävämpi. Oikeudentaju ei kuitenkaan ole aina yleisen moraalin mukainen, se on joskus puolueellinen, mutta joka tapauksessa terävä. Se näkyy tietoisuutena omista vääristä valinnoista ja teoista, mutta myös katkeruudesta ja kapinasta, jota tunnetaan varsinkin viranomaisten ylilyöntejä tai virheitä kohtaan. Tiukkakin vanginvartija on vangin mielestä OK, jos hän on tasapuolinen ja reilu. Kovakin tuomio on kestävässä, jos sen perusteet ovat oikeudenmukaiset ja toteuttamistapa tavanomainen.

Useimmiten oikeudenmukaisuus ei vain toteudu. Ei poliisin suorittamassa esitutkinnassa, ei oikeudenkäynnissä eikä itse vankeinhoidossakaan.

Poliisin ja oikeuslaitoksen toimia leimaa tulosvastuu ja kiire. Tietty ajattelutavan jähmettyminen ja usein silkka välinpitämättömyys suuntaavat epäilyt ja usein myös todisteet ”helpoimpaan” epäilyyn. Turhan usein rikolliseksi leimattu saa kuulla termin ”on syytä epäillä”. ”Syytä epäillä” on aivan yhtä mielivaltaisen sanapari kuin oikeuden runsaasti viljelemä ”on uskottavaa”. Tällöin syytetyn on pystyttävä osoittamaan oma syyttömyytensä. Se on useimmiten täysi mahdottomuus - jopa syyttömälle. Tämä on paitsi epäoikeudenmukaista, myös laitonta.

Mutta kukaan ei välitä. Paitsi syytetty, josta tulee tuomittu. Ja ensimmäisen tuomion jälkeen tilanne vain helpottuu: tuomion saa aina vain kevyemmin ja kevyemmin perustein. Ei ihme, että vankilat ovat täynnä katkeria ihmisiä.

II
Eikä vankeinhoitolaitos toimi sekään oikeudenmukaisesti. Vangit ovat täysin eriarvoisessa asemassa.

Parhain tilanne on päihdeongelmaisilla vangeilla - oli heillä sitten oikea tai kuviteltu ongelma. Päihdeongelmaisille löytyy jos jonkinmoista kurssia ja tukitoita. Heidän totilailujaan ymmärretään ja säälitään. Avotaloihin ja valvottuihin koevapauksiin heitä ollaan työntämässä vielä sääntöjen rikkomistenkin jäl-

keen. Vankila onkin maamme suurin katkaisuhuoltola ja päihde-kuntoutuslinikka.

Seuraavaksi eniten näyttää olevan tarjontaa väkivaltarikollisille. On suuttumuksen hallintaa ja CS-kurssia (cognitive skills). Väkivaltakin voidaan nähdä sairautena, johon uskotaan olevan jokin yksinkertainen lääke. Ei uskota, että on olemassa pahaa ilman syytä tai parannusta.

Seksuaalirikollisista en tiedä, heitä ei ”kerroksilla” (= tavallisilla osastoilla) näe. Eristys on heidän omaksi turvakseen. Sana kiirii linnassa nopeasti ja huhu vielä nopeammin.

Omaisuusrikollisille tarjotaan Portti- ja CS-kurssia, joilla parannetaan heidän elämänhallintaansa, opetetaan ”normaalia” elämää ja luodaan mahdollisuuksia kevyempään lusiiniseen kuiten avotaloihin ja koevapauteen.

Pahnan pohjimmaisena ovat joko huumekauppiat tai talousrikolliset - riippuu oikeusjärjestelmän tuulista, kumpi rankataan vihatummaksi. Heitä järjestelmä todella vihaa. Heitä yrittävät kyykyttää aivan kaikki instanssit ja onnistuvatkin. Vihan motiivi lienee raha - oma villi veikkaukseni.

Vangit, jotka olisivat kaikkein valmiimpia yhteiskuntaan, pidetään sieltä kostonhimoisesti pois. Syitä ovat kai kateus, kostonhimo ja tietämättömyys. Tietämättömyys on laaja ja kattaa sen, mitä tuomittu todella on tehnyt, millainen ihminen hän on ja miten häntä tulisi ”hoitaa”. Siksi heidät jumitetaan mieluusti kivitaloihin.

III
Tässä kohtaa kansan syvät rivit huokaisevat: Hyvä! Ihan oikein! Vangit ovat osansa valinneet. He ovat rikkoneet lakia. Se on ihan omaa syytä, jos vankilaan joutuu!

Onko?

En ole enää siitä kovinkaan varma. Itse asiassa alan olla aivan toista mieltä.

Olen menettänyt uskoni ihmisen täydelliseen itsemääräämiseen ja elämänhallintaan: joskus ei yksinkertaisesti ole kuin huonoja vaihtoehtoja; joskus ei ole edes vaihtoehtoja... Bart Simpsonin sanoin: ”Damned, if You do; damned, if You don’t!”

Jotkut ovat jo syntymässään saaneet lähetyksensä osoitteen vankila. Heidän otsassaan on leima: VHL. Vankeinhoitolaitos. Toiset ajautuvat telkien taa elämän kuohuissa. Toiset ovat siellä aivan syyttöminä. Jotkut ovat siellä täysin syyistä. Muutamia ei uskaltaisi edes vapaaksi päästää.

Tässä kohtaa hurskas voi lohduttautua ajatuksella, että ”vankilassa ainakin oppii!”. Oppii kunnioittamaan lakia, ymmärtämään syyn ja seurauksen. Oppii elämää!

Paskan marjat!

Vankilassa vanhenee, katkeroituu, integroituu rikollisten ihmisloukkaan. Vankilassa ihminen rakentaa ympäristöstään aivan oman uuden maailman.

Hän oppii hyväksymään itsensä yhteiskunnan ulkopuolisena hylkiönä ja samastuu vankitovereihinsa. Näin käy reheimmällekkin, vaikka olisi aiemmin karsastanut rikollisten seuraa. Samassa veneessä kelluminen yhdistää enemmän kuin erottaa. Samoin muodostuu molemminpuolinen alitajuinen erottelu vankien ja vartijoiden välille. Yhtäläisyydet sumenevat ja erillaisuus korostuu. Toisilla on avaimet; toisilla ei.

IV

Vanki yrittää paikata alisteista asemaansa niskoittelevalla ja vähättelevällä asenteella: Ruumiini voitte kahlita, muttette mieltä! Ajatus on naurettava: mieli on vankilassa suuremmissa kahleissa kuin ruumis. Ja liikkumatila vain kapenee vuosien lisääntyessä. Vangin maailma kutistuu selliä pienemmäksi. Kivitalon rutiini puuduttaa aikaa myöten vahvimman.

Herätys on puoli seitsemältä. Ovet avataan seitsemältä, aamupala ja työmiehet menevät töihin klo 7.30 mennessä, osastolle jääneet suljetaan sulleihinsä klo 8. Vapaaehtoinen ulkoilu kestää tunnin ja sen aikataulu riippuu osastosta, sillä kaikki eivät suinkaan pääse yhtäaikaan ulos. Meillä ulkoilu on arkisin klo 9-10, sen jälkeen taas lukkojen taakse. Osaston sellit avataan taas 10.30, työmiehet palaavat 10.40 ja menevät syömään 10.45, heidän ulkoilunsa on 11-12, muut menevät osastoittain syömään 11.30 asti, työmiehet palaavat töihin klo 12, jolloin osastolle jääneet suljetaan taas sulleihinsä, ovet avataan klo 14.30, työmiehet palaavat töistä 15.20, ruokailu on 15.30-16.15, kaikkien sellit suljetaan 16.30. Tiettyinä iltoina on liikunta- tai punttisali harrastajille, joskus hengellistä toimintaa. Iltaaäkkeet jaetaan n. 20.30. Sama toistuu, kunnes saapuu viikonloppu.

Lauantai on varattu vankikirjastoon, saunomiseen ja vierailijoiden tapaamisiin. Ovet ovat pidempään auki, mutta ruokailuja on vain yksi. Sunnuntaina ovet ovat kiinni koko päivän. Ulos pääsee vain vankilan kirkkoon, syömään ja ulkoilemaan. Vankien hermot ovat usein kireimmillään juuri sunnuntaisin, kun sellin ovet ”jumittavat”.

Kaikki sosiaaliset toimensa vanki joutuu mahdollistamaan niihin

harvoin hetkiin, jolloin sellin ovet ovat auki: klo 7-8, 10.30-12 ja 14.30-16.30. Tässä ajassa on hoidettava soittaminen, parturointi, ruuanlaitto, keskinäinen jutustelu ym. Kovin ihmeellisiä ei sovi edes haaveilla ehtivänsä, koska esimerkiksi puhelimia on vain yksi 40 vankia kohti.

Vanki saa ruuan, majoituksen, vaatehuollon, puutteellisen terveydenhuollon ja kelvollisen hammashuollon sekä turvallisen vartioinnin ynnä digiboxin. Monille vangeille tämä varmaan on parempaa kuin siviilissä, mutta harva silti osaansa tyytyy. Ilmaisen huolenpidon vastineeksi vanki joutuu luopumaan vapaasta liikkuvuudestaan, kodistaan ja perhe-elämästään, käteisestä, päihhteistä, vankilan ulkopuolisista harrastuksista, suurimmasta osasta omaisuuttaan, internetistä, tietokoneesta, yksityisyydestä ja omasta kyvystään vaikuttaa valintoihinsa.

V

Jos olisimme valistuneita ja rohkeita, lopettaisimme koko vankilajärjestelmän välittömästi. Siirtyisimme ihmisläheisiin aresteihin, tapaamisrajoituksiin, työaikalakien mukaiseen pakotyöhön, pakolliseen päihdekuntoutukseen, pakkokastraatioon, lobotomiaan ja ihmisarvoiseen, nopeaan teloitamiseen... Kuolema on luonnollista, kiduttaminen ei. Ja vankila on kidutusta! Jos joku muuta epäilee, kokeilkoon sitä. Vankilaan pääseminen onnistuu melko helposti - jopa ilman apuvälineitä. Viinasta, veitsestä ja ajoneuvosta on kuitenkin suuri apu langettavan tuomion hankkimisessa.

VI

Entä se suuri vapaudenpäivä!

Ulkopuolinen ja koskaan lusimaton sielu saattaa kuvitella tuon vapaudenpäivän voiton päiväksi, mutta tosiasiaa kaikki vangit näyttävät pelkäävän sitä enemmän tai vähemmän.

Mikä minua odottaa?

Osaanko enää ollakaan siviilissä?

Mistä hankin asunnon, toimeentulon, ystävät ja harrasteet?

Mitä alan tehdä?

Mitä muut ajattelevat minusta?

Hyviä kysymyksiä ilman vastauksia.

Suurin haaveinkin kotiutuva vanki kohtaa karun arjen. Elämä on ajanut ohitse vankeusaikana. Paikka yhteiskunnassa on jo menetetty jollekin toiselle - eikä sitä hevillä palauteta. Rikoksen sovittaminen vankilatuomion kärsimisellä on sekin utopia: mikään instanssi tai siviili ei asiaa unohda. ”Ex-con”-leima seuraa vapautunutta läpi elämän. Siksi paluuprosentti pysyykin korkealla.

Oikeudenmukaisuus.

Se ei vängille toteudu edes siviilissä.

Vito Salvano

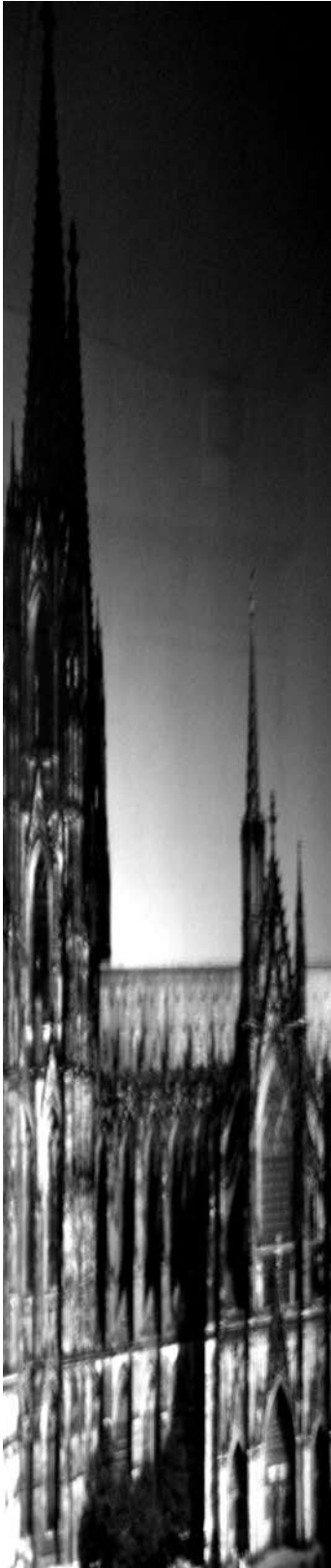
Kaksi vuotta Kyyhkystä

Testamenti

Pekka

Mustakallio

pekka.mustakallio@helsinki.fi

Käsillä oleva numero on Kyyhkysen istuvan toimituskunnan viimeinen. Itse asiassa toimituskunta on tätä kirjoitettaessa jo kaadettu, ja taittäjä vielä viimeistelee työtään. On aika saada uusia voimia lehteemme, joka on perimätiedon mukaan Suomen vanhin yhtäjaksoisesti ilmestynyt aikakauslehti. Sinä n:ttä opiskeluvuotta nuorempi teologi, tämä asia koskee nyt sinua!

Näinä kahtena vuonna Kyyhkynen on profiloitunut erityisesti kärkkäänä kulttuurilehtenä. Olemme ottaneet rohkeasti kantaa, mutta kuitenkin niin, että kannanotoissamme olemme pyrkineet ilmaisemaan jotain toimituskuntaamme yleisempää tunnelmaa. Tuo tunnelma, sanottakoon nyt ääneen, nousee suunnilleen 80-luvulla syntyneiden helsinkiläistyneiden teologis-humanistis-yhteiskuntatieteellisten opiskelijoiden sielunmaisemasta. Monilla heistä on (ollut) myös voimakas kristillinen tai kirkollinen identiteetti. Olemme oikeastaan paljossa olleet juuri sen ryhmän ääni, jota kirkko eniten kaipaa - nuorten kaupunkilaisaikuisten ääni.

Kyyhkynen on näinä kahtena vuotena huudellut silloin tällöin luterilaiseen kirkkoon päin. (En tiedä onko siellä kukaan kuullut.) Tästä viimeisestä lehdestä tuli lopultakin häpeämättömän *kirkollinen*, monen eksistentiaalisen harhailunumeron jälkeen. Senkin takia katson nyt asiakseni lausua joitain näkemyksiäni kristilliselle ja luterilaiselle kirkolle evääksi tulevalle vuosikymmenelle (ja aina oletettuun paruuksiaan asti!).

Kirkko on viime vuosina sitä seurattessani (kirjoittaja on syntynyt -84) näyttäytynyt ennen kaikkea turvallisuushakuisena ja tekopyhänä tällaiselle pojankoltiaiselle, joka kiikkuu sen portin pielessä.

Turvallisuushakuisuus taitaa olla koko aikakautemme vaiva, kun tutut luokat, paikalliset paikat sun muut alueet (viimeisimpänä nyt läänitkin!) sekä yhteisöllisyys identiteettiä luovina voimina ovat hävinneet tukemasta meitä. Samalla myös vanhat rajat ovat kadonneet sekä mielistä että kartalta.

Tekopyhyys taas on ennen kaikkea kirkon vaiva ja se johtuu käsittääkseni siitä, että kirkon olemuksensa puolesta *täytyy* saarnata ja julistaa, mutta että kirkko harmikseen *ei enää osaa* saarnata ja julistaa. Tällainen yhtälö johtaa väijäämättä päälleliimattuun moralismiin sekä kuulijoiden osalta ärtymykseen.

Vaan hetkinen! - tällaista on kuultu herätysliikkeidenkin suunnalta. Mutta voin todeta samaa niistäkin, niistä on tullut tälle helvetin kovalle ihmiselämälle vieraita perinneliikkeitä ja harvat ovat jaksaneet uudistua, olla epävarmoja ja opetella puhumaan ilman omaa perinnejargoniaan.

Yhä uudelleen nämä samat tuntemukset tulevat minua vastaan keskustellessani opiskeluikäisten kavereideni kanssa. Meitä on varmasti satoja pelkästään Helsingissä, meitä vastikään kirkosta vieraantuneita, mutta idealistisia kaksi-kolmekymppisiä, jotka etsivät joka päivä jotain aitoa, totuudenmukaista, vakavaa ja hyvää. Kirkosta emme ole etsimäämme monestikaan löytäneet.

Mitä kirkon sitten tulisi tehdä? Miten kirkon itseymmärrys heräisi seurakunnissa (ja tietysti myös *hallinnossa*) henkiin? Miten Henki yhä kaikuisi ulos tyhjistä haudoista?

No älkää minulta kysykö. Minähän olen vasta viittä vaille valmis teologian kandidaatti, ja kirkon asioista en paljoa edes tiedä, mitä nyt töissä olen joskus siellä vähän aikaa ollut.

Kääntykää ihmeessä teologian maistereiden tai satojen tohtoreidemme puoleen!

Muut mediat

TÄLLÄ PALSTALLA KYYPHYNEN OTTAA
HALTUUN MERKITTÄVIMMÄT MUUT MEDIAT
AJASSAMME.

**Evoluutiolla ei
ole (aristotelista)
päämäärää. Se on
sokea. Evoluutio on kuin
lautta, joka ajelehtii
valtamereillä ja rantautuu
minne rantautuu.**

Teologiasta ei voi

**Charles Darwin: Lajien
synty luonnollisen
valinnan kautta eli
luonnon suosimien rotujen
säilyminen olemassaolon
taistelussa. Suom. Pertti
Ranta. Vastapaino 2009.
421 s.**

On kulunut jo 150 vuotta siitä, kun Charles Darwinin Lajien synty ilmestyi ensi kerran (1859). Kirja osoitti ensimmäistä kertaa vakuuttavia luonnontieteellisiä todisteita luonnonvalinnasta ja liitti myös ihmislajin osaksi luonnonvalinnan ketjua.

Esi-isämme, meidän synnyttäjämme, ovat siis aidosti olleet apinoita. Jos heillä onkin ollut jonkinlaista tietoisuutta ja kieltä, niin omaa olemassaoloaan ja ympäröivän todellisuuden ilmenemistä he (ne) tuskin ovat ymmärtäneet ihmetellä. Ja jos ovatkin, niin heidän varhaiset esi-isänsä (esimerkiksi ensimmäiset nisäkkäät) eivät ainakaan sitä ole tehneet.

Tässä mielessä kulttuuri, uskonto ja ylipäänsä koko "hengenelämä" ovat kehittyneet evoluution myötä. Maailmankuvalliset ja ontologiset kysymykset ovat yksinkertaisesti pullahtaneet ulos jossain tuntemattomassa vaiheessa historian alkuhämärissä.

Tarkoituksenani kuitenkin on esittää, että vallitsevan historiallisen tilanteen kannalta katsottuna - aikana, jolloin mm. tietoisuus, kieli ja universaalikäsitteet ovat jo syntyneet - ei ole kaikissa

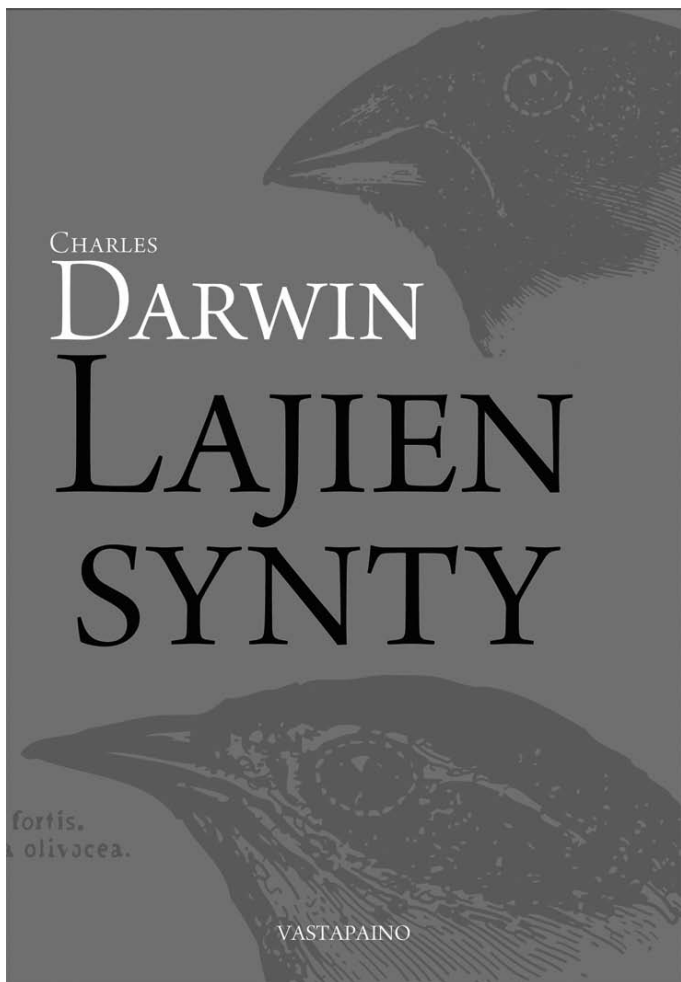
tapauksissa mielekasta tehdä palautuksia aiemmin vallinneisiin olosuhteisiin. Sen sijaan on aiheellista tarkkailla monia ilmiöitä evoluution meille "lahjoittamien" instrumenttien, kuten vaikkapa merkityksellisyyden kokemuksen, avulla.

Aristoteleesta pitkä matka Galileihin

Päämäärän käsite (kr. *telos*, lat. *finis*) oli olennaisesti mukana Aristoteleen filosofiasa, joka on luultavasti maailman ensimmäinen tarkkaan jäsennetty kokonaisuus luonnosta, sen mekanismeista, ihmisestä ja metafysiikasta näiden takana.

Kielikuva "luonnonlaki" ei kreikkalaisille ollut itse asiassa kielikuva ollenkaan, vaan luonnon toiminta nähtiin aidosti riippuvaisena ikään kuin jostakin normatiivisesta metafysiisesta lakikirjasta, johon oli kirjoitettu, että raskaiden kappaleiden velvollisuutena yksinkertaisesti on tippua alaspäin. Aristoteles nimeää maailmankaikkeuden tapahtumille neljä syytä: materiaalisen syyn, muutosyyn, vaikuttava syyn ja päämääräsyyn.

Kun galileolainen tiedekäsitys uudella ajalla syrjäytti aristoteleen tiedekäsityksen, vähensi se syiden valikoiman neljästä yhteen: jäljelle jäi vain vaikuttava syy eli *causa efficiens* - meidän paremmin nimellä *kausaliteetti* tuntema syy. Galileolainen tiedekäsitys on se, johon luon-

koskaan tulla “evoluutioteologiaa”

nontieteiden huikea kehitys uudella ajalla perustuu.

Darwin oli älykäs moderni luonnontieteilijä. Hän ei lukenut antiikin luonnonfilosofiaa, vaan kysyi suoraan luonnolta - ja luonto puhui galileolaisen kauseliteetin kautta. (Tyypillisesi luonnon-tieteellinen tutkimus suori-taan niin, että järjestetään eksperimentti, jolla luonto pakotetaan antamaan jokin vastaus, jokin reaktio inhimiliseen interventioon. Tämä kausaalisuus varmennetaan vielä useilla toistoilla ja raportoidaan.)

Evoluutiolla ei siis ole (aristotelista) päämäärää. Se on sokea. Evoluutio on kuin lautta, joka ajelehtii valta-merellä ja rantautuu minne rantautuu. Vaikkakin eri lin-tulajit ovat eriytyneet luon-nonvalinnan kautta pärjää-mään mahdollisimman hyvin ympäristössään, joihinkin pe-rusratkaisuihin ei ole paluuta: evoluution on esimerkiksi hy-vin vaikeaa kehittää linnuille useampia siipipareja - vaika niin voisi aerodynamiikan kannalta ollakin parempi - sillä lintujen siivet ovat ke-hittyneet kahdesta eturaajas-ta, jotka kävivät evoluutiossa varsin tarpeettomaksi. Luul-tavasti kaikilla linnuilla on yhteinen tällainen kantamuoto (vrt. esim. dinosaurukset, joiden eturaajat ovat surkas-tuneet pieniksi).

Evoluutio tieteen megatrendinä

Aikakaudella, jolla evoluu-

tioteoria on käynyt yhä suosittumaksi metodiksi mitä erilaisimmissa tieteellisissä disiplineissa - sellaisissa kuten psykologia, kognitiotiede, antropologia, taloustie-teet jne. - on samalla käyty keskustelua siitä, olisiko van-halla aristotelisella tiedekäsi-tyksellä luovuttamaton paik-kansa osassa ihmis- ja yhteis-kuntatieteitä. On selvää, että galileolaisen tiedekäsityksen voittokulku luonnontieteissä ja tekniikassa on kiistaton, mutta onko aluetta, jolle galileolainen tiede ei yllä? Voisiko esimerkiksi klassisten hengentieteiden (saks. *Geisteswissenschaften*) alue olla juuri sellainen?

Psykologia ja antropolo-gia ovat luultavasti saaneet paljonkin uutta valaistusta evolutiivisista selityksistä, mutta kuinka uskottavia ovat lopulta sellaiset hämmentä-vät tilastolliset tutkimukset, joita populaarit tiedelehdet ovat nykyään täynnä ja joissa esimerkiksi jäätelönsyöntiä tai reilunkaupan banaanien ostoa korreloidaan jälkeläis-ten älykkyyteen? (Keksittyjä esimerkkejä.) Niiden valossa voi sitten mietiskellä, että reilunkaupan banaanien ent-syyt tms. ovat sellaista ravintoa, jolla on vaikutusta positiivisena koetun vaiku-tuksen (älykkyyden) ilmaan-tumiseen jälkeläiselle.

Voisiko silti olla mielek-käämpää lähestyä esimerk-kimme ilmiötä erilaisten sosiaalisten ryhmien arvo-järjestelmien kautta: mitä

sosiaalista luokkaa edustavat ihmiset kokevat merkityksel-liseksi vaikuttaa tuottajien elinolosuhteisiin? (Vastaus: luultavasti hyvinkoulutet-tujen ihmisten luokkaa. He ovat myös keskimääräistä älykkäämpiä, mutta älykkyy-den määrä ei silti välttämättä muodosta käypää verrantoa ostettujen banaanikilojen kanssa.)

Tragikoomista on, että yksioikoiset tilastolliset tut-kimukset toimivat myös itse-ääntöteuttavina profetioina. Älykkäitä jälkeläisiä haluava alkaa ostaa reilunkaupan ba-naaneja, koska uskoo näiden kahden korreloivan suoraan. Onko tämä mielekäästä? Onko tämä tieteen huippu?

”There is no *ought* from *is*” – eli merki-tyksetön evoluutio

Jos kommunismi ja leninismi olisivat saaneet vallan maail-massamme jostain sattuman oikusta (esim. seurauksena meteoriitin tippumisesta Yh-dysvaltoihin), perustelisi-meko kommunismi-leninisin mukaista yhteiskuntajärjes-tystä tänään evolutiivisin ar-gumentein, tuomiten kaiken siihen kohdistetun kritiikin mielettömänä? Evoluutiossa nimittäin vahvinkaan ei aina voita vaan monesti pelkkä tuurihaukka.

David Humen esittämä ar-gumentti, että asioiden tilas-ta ei voida vetää johtopäätös-tä siitä, miten asioiden *pitäisi* olla (ns. Humen giljotiini) ir-rottaa arvioivan ihmismielen

luonnosta ja sen sokeasta it-sensätoteutuksesta. Ihmisen arvostelma on itsenäinen. Ja sellaisena se on myös rele-vantti tutkimuskohde. Juu-ri tässä on hengentieteiden omalakisuuuden peruste.

Tämän takia teologiasta-kaan ei koskaan tule evoluu-tioteologiaa. Teologia elää arvostelmien ja sisäisten to-dellisuutta arvottavien mer-kitysten maailmassa. Näitä merkityksiä ei ole mielekäästä palauttaa mihinkään kehitys-vaiheeseen, koska merkityk-set ovat merkitsevinä läsnä tässä ja nyt.

Evolutiivinen reduktio riis-tää merkitykset meiltä mei-dän aktuaalisessa todellisuudessamme, jos se käsitetään ankarasti. Jäljelle jäisi korkeintaan lupa seksuaalivietin toteuttamiseen ja elämän merkityksen löytämiseen siit-tä. (Mutta miksi elämän yli-päänsä *pitäisi* jatkoa!)

Teologian ala

Mielestäni teologian ala on ehdottoman merkityksen jatkuva syntyminen ihmisessä ja sen itsensätoteutuksen tutki-mus. Symbolisena nimitykse-nä esimerkiksi sana Jumala on paljon yksinkertaisempi ehdottomalle merkitykselle kuin jokin evolutiivipsykolo-ginen malli ehdottomuuden valtaan joutumisen kokemuk-sen kehityksestä. Kokemus on edelleen tässä ja nyt, ja sen puolesta me elämme ja kuo-lemme - en tunne vielä ke-tään joka on kuollut evoluuti-opsykologian puolesta.

Sisäisen merkityksen käsitteeseen sisältyy ihmismielessä pyrkimys johonkin päämäärään tuon merkityksen pohjalta. Elämän merkitysettömäksi kokeva ihminen masentuu eikä pyri enää mihinkään päämäärään. Tämä pätee myös toisinpäin. Siinä mielessä Aristoteleen päämääräisyys antoi koko universumille inhimillisen merkityksen, vaikka Aristoteleen käsitys universumin laeista olisikin nykytietämyksen valossa ”väärä”.

Teologialla on lisäksi vielä yksi valttikortti hihassaan. Se on nimeltään evankeliumi. Moderni ihminen tuntuu seisovan vääjäämättä luontoa vastapäätä. Hän ei todellakaan koe olevansa osa sitä, vaan hän on siitä vieraantunut. Tämän laadullisen eron osoituksena voidaan pitää myös sitä tosiasiaa, että ihminen voi ydinaseilla tuhota koko biosfäärin eli lakkauttaa sen luonnon, joka hänet on synnyttänyt.

Schillerin mukaan taide yrittää sovittaa ihmisen ”luonnottomuuden”. Taide on tie, jolla ihminen sovittaa itsensä takaisin luontoon.

Ja silti luonto ei myöskään ole pelkästään kiehtova. Luonto on äärimmäisen väkivaltainen. Eläimet syntyvät tullakseen niellyksi seuraavana päivänä niitä suuremman petoeläimen kitaan. Luontoa leimaa *inhimillisestä perspektiivistä* ennen kaikkea kärsimys. Saksalainen idealistinen luonnonfilosofi Schelling kirjoittaa että ”[s]urun verho levittäytyy koko luonnon ylle, syvä, hellittämätön alakulaisuus koko elämän ylle”.

Mutta evankeliumi on sellaisen utopian tietoista rakentamista, jossa kärsimyksen ei anneta nujertaa ihmistä. Se on siinä mielessä utopia, että

sen ei voi odottaa koskaan tulevan valmiiksi tai todelliseksi historialliseksi tilanteeksi maailmassa. Mutta evankeliumissa ihminen sitoutuu tällaiseen kärsimystä vastaan taistelevaan periaatteeseen todellisuuden ontologisena ja

teonomisena periaatteena.

Evankeliumin ehdoton merkitys kuvastuu johdonmukaisesti myös siihen sisältyvässä toivossa ylihistoriallisesta elämästä, jossa kärsimyksen voimat on voitettu. Evankeliumi viittaa siihen kuitenkin

ennen kaikkea kärsimyksen toiseutena, joka jää pysyvänä asioiden tilana välttämättä inhimillisen ja historiallisen horisontin toiselle puolen.

Pekka Mustakallio

Tekoja ihmisarvon puolesta

Osallistu maailmanparantamiseen rukoilemalla, vaikuttamalla ja lahjoittamalla.

Katso tarkemmin: www.kirkonulkomaanapu.fi

Tutustu myös:

www.changemaker.fi

www.pelastamaailma.fi

Avustustilit:

Nordea 157230-500504

Osuuspankki 572302-121551

Tapiola 363630-1864362

KIRKON ULKOMAANAPU

Viisi teesiä evankeliumista

Teesit
- NYKYAJAN NAULANISKUT!

Disputatio
Columbae
contra
haereses
modernas

Naulataan Suomen luterilaisen evankeliumiyhdistyksen oveen

1. Evankeliumi on rakastavan Jumalan tarjous ihmiskunnalle.

Jumala on rakkaus ja on sulkenut erotuksetta kaikki rakkautensa piiriin. Kenelläkään ihmisellä ei ole valtuuksia asettaa ehtoja tai esteitä Jumalan rakkaudelle. Siunauksen antaminen sitä pyytävälle on kanavan avaamista evankeliumille.

2. Evankeliumin vastaanottaminen on ihmisen elämän tärkein asia: elämänvoiman ja mielekkyyden lähde.

Evankeliumin sanoman on saatava kuulua aitona ja vapaana, niin että Jumalan rakkaus tavoittaa ihmisiä ja vapauttaa heidät rakastamaan ja armahtamaan myös toinen toisiaan. On suuri vahinko, jos ihmiset kulkevat evankeliumin ohi vain siksi, että kristityt rakkaudettomuudellaan ja ahdasmielisyydellään antavat siitä vääristyneen kuvan.

3. Evankeliumi on kristinuskon keskeisin sisältö, jonka varassa se seisoo tai kaatuu.

Evankeliumin rinnalla kaikki säädökset – sekä jumalalliset että inhimilliset – ovat toisarvoisia. Kristikunnassa laajalle levinnyt ongelma on se, että toisarvoisista asioista – milloin ruoasta ja juomasta, milloin vaatteista, milloin parisuhdekäyttäytymisestä – tehdään kynnyskysymyksiä. Riitelemällä keskenään toisarvoisista kysymyksistä kristityt estävät monia kuulemasta evankeliumin sanomaa ja evankeliumia tavoittamasta kohdettaan.

4. Evankeliumi tekee kirkon.

Kirkko on siellä missä evankeliumi kuuluu aitona ja vapaana. Kirkko ei ole oikeaoppisten ihmisten yhdistys, eikä se rakennu viranhaltijoiden varaan. Yhteys syntyy evankeliumin koskettamien ihmisten välille alkaen kotikirkosta aina maailman ääriin saakka. Kristityn tunnistaminen toisessa ihmisessä – tai evankeliumin sanoman tunnistaminen toisen kirkon julistuksessa – ei ole kiinni pienistä eroista pyhien salaisuuksien sanallisessa muotoilussa. Yhteyden ehdollistaminen on lahkon ominaisuus.

5. Evankeliumin julistuksesta oikea pappi tunnetaan.

Evankeliumi inspiroi ja kutsuu julistajansa. Kukaan ei sinänsä ole tehtävään kelvollinen. Sitä, kuka on oikea pappi ja tehtävään kutsuttu, ei voi päätellä ulkonäöstä, ruokavaliosta, pukeutumisesta, rodusta eikä sukupuolesta. Ainoa kriteeri on, kuuluuko papin julistuksessa aito ja vapaa evankeliumi. Taivaan enkeliltäkään ei pidä ottaa vastaan vääristeltyä sanomaa. Mutta se, mitä sanomaa kukin julistaa, selviää vain toinen toista kuulemalla.

Anneli & Lars Aejmelaesus
*Teesiennaulaajat ovat eksegetiikan
professoreja*

LUTERILAISET TEOLOGIT GLOBUKSEN ERI KOLKILTA
ÄÄNESSÄ.

Evankeliumi — Nuoren amerikkalaisen näkökulma

Laura Gerstl
YHDYSVALLAT

Lutheran School of Theology
at Chicago
Urban Ministry
-opinto-ohjelma

Akateemisessa ympäristössä minulle on opetettu, että evankeliumissa on kyse ihmiskunnan pelastumisesta yksin uskosta ja armosta, ei tekojensa tähden.

Lienee varsin luterilaista painottaa sitä, ettemme voi - eikä meidän tarvitse! - tehdä mitään ansaitaksemme Jumalan rakkautta. Kyseessä on äärettömän radikaali hyvä uutinen. Armo vapauttaa meidät palvelemaan ja tekemään työtä Kristuksen rakkauden nimessä toisten ihmisten hyväksi.

Vastauksemme evankeliumiin onkin siis kiitollisuus ja rakkaus, ei pelko tai velvollisuudentunto.

Minulle evankeliumin ydin on se, että meidät on kutsuttu rakastamaan Jumalaa koko sydämeistämme, sielustamme ja mielestämme ja lähimmäistämme kuin itseämme. Kyse ei ole lain käskystä, vaan ilosta, joka armahdetussa ihmisessä nousee pintaan.

Evankeliumi korostaa oikeudenmukaisuutta

Yksi keskeisin osa luterilaista kristillisyyttä on sosiaalisen

oikeudenmukaisuuden korostaminen. Tarkastelen asiaa amerikkalaisesta kontekstista käsin.

Amerikkalaisessa kristillisten identiteettien meressä luterilaisuuden erityispiirre on juuri kutsu toimintaan toisten ihmisten ja ympäröivän maailman puolesta.

Evangelical Lutheran Church in America (ELCA) on sitoutunut toimimaan kaikki ihmiset hyväksyvänä uskon-yhteisönä, johon jokainen - riippumatta etnisyydestä, sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, terveydentilasta, sosioekonomisesta statuksesta tai taidoista - on tervetullut.

ELCA:n tulkinnan mukaan kristinuskoon kuuluu erojen ja moninaisuuden syleileminen ja niistä iloitseminen, erilaisen kulttuurien arvostaminen ja esimerkiksi rasisminvastaiseen taisteluun sitoutuminen. Juuri erot tekevät meistä yhtenäisen ruumiin. Kaikki nämä korostukset kumpuavat evankeliumin tulkinnasta.

Yhdysvalloissa on satoja, ellei tuhansia kristillisiä yhteisöjä. Näin ollen 'evanke-

liumi' on varsin latautunut käsite, joka voi tarkoittaa hyvinkin erilaisia asioita eri konteksteissa.

Monet fundamentalistiset, tunnustuskuntiin sitoutumatomat tai kristillistä oikeistoa edustavat kirkot korostavat voimakkaasti evankeliumin levittämistä ja puhuvat mielellään kääntymisestä. Noissa yhteisöissä esimerkiksi lähestymisen keskeinen tarkoitus on sielujen pelastuminen.

Amerikasta voi siis hyvinkin helposti löytää evankeliumin, joka painottaa Jumalan taivaallista valtakuntaa, eikä ole niinkään kiinnostunut tämänpuoleisesta maailmasta, joka on "syntinen, rikkoutunut ja langennut".

Näissä yhteisöissä tehdään myös selkeä ero maallisen ja hengellisen välille.

Luterilaisesta lähetystyöstä

Luterilaisena minulle on tärkeää, että tämänpuoleisella elämällä on merkitystä.

Minutkin on kutsuttu toimimaan oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolesta. Uskon, että niin tekemällä voin levittää Kristuksen viestiä ja rakkautta maailmaan.

On kristittyjä, jotka menevät sotien tuhoamiin paikkoihin, epäoikeudenmukaisuuden, kipujen, sairauksien ja alistavien rakenteiden raikaamille alueille, ja kokevat, että evankeliumin levittäminen tuossa kontekstissa tarkoittaa Raamatun kääntämistä noiden ihmisten kielelle, jotta he voivat kuolinvuoteellaan "pyytää Jeesusta sydämeensä".

On myös kristittyjä, jotka menevät noihin samoihin paikkoihin ja tulkitsevat levittävänsä evankeliumin sanomaa tuomalla helpotusta kipuihin, perustamalla sairaaloita, tarjoamalla koulutusta

”Evangeliumi kutsuu amerikkalaisia vastakulttuuriin. Evangeliumi vastustaa julistusta itse ansaitusta menestyksestä, kulutusjuhlasta, individualismista, pinnallisuudesta ja taloudellisesta voitosta toisten ihmisten kustannuksella.”

ja ruokaa, rakentamalla koteja ja pitämällä yllä toivoa.

Jotkut kristityt menevät köyhiin kaupunginosiin, esimerkiksi täällä Chicagossa, kertomaan ihmisille siitä, kuinka jumalatonta elämää he viettävät. He uskovat myös, että ratkaisu rakenteelliseen rasismiin, syrjintään ja köyhyyteen (joka ilmenee rikollisuutena ja sitä kautta heidän mielestään syntinä) on se, että noiden kauhujen uhreista tulee kristittyjä.

Luterilaisen teologian mukaan kaupunkien laidoilla ja kaduilla kipujen kierteissä kärsivät ihmiset saattavat olla yhteisöllisen, rakenteellisen ja yhteiskunnallisen synnin uhreja, eivät stigmatisoituja epäonnistujia. Kristityn keskeinen tehtävä on vastustaa niitä epäoikeudenmukaisuuksia, joita nuo kär-

sivät Jumalan lapset joutuvat kohtaamaan.

Evangeliumi kutsuu vastakulttuuriin

Evangeliumi kutsuu amerikkalaisia vastakulttuuriin. Evangeliumi vastustaa julistusta itse ansaitusta menestyksestä, kulutusjuhlasta, individualismista, pinnallisuudesta ja taloudellisesta voitosta toisten ihmisten kustannuksella (mukaan luettuna epäinhimilliset työolosuhteet tai epäoikeudenmukaiset maailmankaupan rakenteet).

Evangeliumi on kutsu nöyryyteen, palvelemaan, jakamaan omastamme, elämään yhteisöllisesti, yksinkertaisesti ja oikeudenmukaisesti kaikenlaisten ihmisten, kansojen ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa.

Olen ylpeä luterilaisuudestani. Tulevana uskonnollisena johtajana, pappina, olen kuitenkin samalla vahvasti sitoutunut työskentelemään ekumeenisesti ja yhteistyössä eri uskontoja edustavien ihmisten kanssa. Iloitsen siitä, että luterilaisena voin elää

evangeliumia todeksi ilman tarvetta käännättää ihmisiä luterilaisiksi.

Minulla on ollut etuoikeus työskennellä Yhdysvalloissa ja myös ympäri maailmaa riistettyjen, pahoinpideltujen, väärinkohdeltujen, orjuutettujen ja vallanpitäjien alistamien ihmisten kanssa. Noiden kokemusten kautta olen saanut oppia evangeliumista jotakin keskeistä.

Jumalan sana korostaa vastuuta toisistamme, vastuuta köyhistä ja syrjäytyneistä. Sellaiset jakeet kuten: “[Jumala] on syössyt vallanpitäjät istuimiltaan ja korottanut alhaiset” (Luuk. 1:52) ovat ilosanoma miljoonille ja taas miljoonille ihmisille.

Tämän vapauttavan evangeliumin tulisi ravistella voimallaan myös niitä amerikkalaisia kristittyjä, joilla on valtaa ja etuoikeuksia omassa yhteiskunnassaan.

Luterilaisen kirkon tulevaisuus

Monet perinteiset protestanttiset kirkot tyhjenevät Yhdysvalloissa. Erityisesti nuoret aikuiset kiertävät ne kaukaa. Samalla he kuitenkin toimivat erilaisissa pienyhteisöissä, ympäristöprojekteissa ja ihmisoikeusjärjestöissä tai viettävät vuoden vapaaehtoistyössä.

Sosiaalista oikeudenmukaisuutta peräänkuuluttavissa projekteissa on mukana enemmän aktiivisia nuoria kuin koskaan aiemmin.

Tulevaisuuden kirkko voi näyttää radikaalisti erilaiselta kuin kirkkomme tänään. Meidän on saatettava ihmiset löytämään uusia tapoja - ei vain puhua Jumalan rakkaudesta vaan - laittaa tuo rakkaus käytäntöön elämällä toinen toistamme varten. Juuri siitä evangeliumissa on kyse.

Evankeliumeiden viehätystä ja vaarasta

Evankeliumit eivät ole ajankohtaisia. Onneksi, sillä ajankohtaisuudella tarkoitetaan tavallisesti hetkellisesti kiinnostavaa, joka menettää merkityksensä uutuudenviehätyksen kuluttua. Tämän päivän ajankohtainen kirja joutaa huomenna paperinkeräykseen eikä viime kuun Ajankohtaista kakkosta enää kukaan jaksa katsella.

Evankeliumit ovat enemmän ajattomia kuin ajankohtaisia. Niiden sanomaa on luettu pian kahdentuhannen vuoden ajan, eikä uutuudenviehätys osoita vielä kulumisen merkkejä. Päinvastoin, jokainen sukupolvi löytää evankeliumeista jotain uutta itselleen. Siinä piilee niiden viehätys. Ja vaara.

Avoimina teksteinä, joiden merkitystä ei ole pyritty tekemään mahdollisimman yksiselitteiseksi, evankeliumit avautuvat aina uusille tulkinnoille - ”uusille” siinäkin tapauksessa, että tuo tulkinta pyrkii pönkittämään konservatiivisia kantoja - ja toimivat ohjenuorana ajankohtaisissa(kin) yhteiskunnallisissa tai hengellisissä tilanteissa. Evankeliumit toimivat ajassa, muuten ne jäisivät vain eksegeettejä tai myöhäisantiikin tutkijoita kiinnostaviksi historiallisiksi dokumenteiksi, lakkaisivat puhumasta nykykieltä.

Tässä toimivuudessa on niiden viehätys. Vaara tietysti on se, että lukija syöttää omat ajatuksensa tekstiin, tulkitsee sitä vastoin tekstin omaa henkeä. Tämä on ollut nähtävissä monissa kiistakysymyksissä: kun kristillistä kantaa aseistakieltäytymiseen aikoinaan haettiin, löysivät toiset evankeliumien hengen siinä, että keisarille oli annettava se, mikä keisarille kuuluu, toiset siinä, että joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu. Molemmat kannat eivät voi yhtä aikaa edustaa evankeliumien henkeä. Tulkinnessa on siis edettävä varovaisesti mutta paikalleenkaan ei saisi jämähtää, jos haluaa välttää kahlitsemasta evankeliumeja vain ajanlaskumme alun ajankohtaiskirjallisuudeksi.

Fools rush in where angels fear to tread: Mitä evankeliumeista voisi löytää nykypäivän yhteiskunnalle? Meidän aikamme tuijottaa silmät kipeinä taloudellista hyötyä. Tieteestä ja taiteesta ei ole hyötyä eikä oikeastaan edes heikompien auttamisesta. Merkityksellistä on vain pörssikurssien kohoaminen tällä kvartaalilla, ja yliopiston tehtävä on toimia liike-elämää palvelevana innovaatiohautomona.

Minusta evankeliumien henki puhuu jyrkästi tätä vastaan. Ei Jeesus käsenyt Pietaria aloittamaan yt-neuvotteluja, jotta kalastusosuuskunnan osakkeenomistajat saisivat kunnon osingot, Pietari itse ehkä päällysmiehenä optioita. Varsinkin

Kyyhkynen featuring:

JAAKKO HÄMEEN-ANTTILA - PROFESSORI

jos hän pystyisi saneeraamaan puolet kalastajista ulos ja kiristämään loppujen työtahtia sietorajalle asti. Ei hän myöskään opettanut, että kaikki kysymykset täytyisi alistaa ”taloudellisille realiteeteille”. Päinvastoin, hänhän opetti, ettei maallisista pidä liikaa murehtia, vaan elää luottavaisena kuin taivaan lintu. Kyllä se talous aina jotenkin itsensä hoitaa. Ja ennen muuta: usko siirtää vuoria. Jos vain uskomme, että meillä on varaa huolehtia vähäosaisista tai pitää yllä sivistysyliopistoa, meillä on siihen varaa. Niin yksinkertaista se on. Kaikki on mahdollista sille, joka uskoo.

Mutta eikö tämä ole epärealistista? Ei suinkaan. Yhteiskunnassa paha tuntuu rehottavan aivan omia aikojaan mutta hyvää täytyy hoivata ja viljellä, jotta se kasvaisi ja kukoistaisi. Jos ”taloudellisten realiteettien” nimissä asetumme kovan markkinatalouden linjoille, ei sosiaalinen vastuu ryhdy omia aikojaan kukoistamaan. Kovilla arvoilla on taipumus pitää puolensa, eivät ne tarvitse puolestapuhujia.

Vahvimman valta pitää itseään yllä. Ehkä juuri siksi evankeliumeissakin korostetaan köyhien asiaa. Eivät kai köyhät sinänsä sen parempia ole kuin rikkaatkaan, mutta he tarvitsevat enemmän, ja siksi Jeesus nosti köyhät näkyviin eikä sanonut halaistua sanaa rikkaista. Tai milloin sanoi, puhui heistä enimmäkseen aika kriittisesti.

Minulle evankeliumien teksti avautuu tänään tällaisena, ajankohtaisena mutta samalla ajattomana kannanottona nyky-yhteiskunnan ongelmiin. Hengellisen merkityksen pohtimisen jätän tällä erää toisille.

Jaakko Hämeen-Anttila

Kirjoittaja on arabian kielen ja islamin tutkimuksen professori Helsingin yliopistossa

TYT:n ruumiinavaus

KYYHKYKEN POMMITTAA TYT:N PUHEENJOHTAJIA
LAURA LEIPAKKAA JA TUULI KOTISAARTA SUORILLA
KYSYMYKSILLÄ. KYSYMYSEHDOTUKSIA OTETAAN
VASTAAN: tyt-kyyhkynen@helsinki.fi

Aika kuluu, mutta yksi on ja pysyy: TYT. Jo vuodesta 1853. Luran ja Tuulin on nyt aika kiittää ja kumartaa sekä vetäytyä arvokkaasti sivuun TYT:n arjesta, ja Luran tapauksessa kohta myös yliopistosta. Hallitusvuosi on lopuillaan ja valmistuminen lähenee. Mutta ennen kuin poistumme keskuudestanne kokonaan, haluamme sanoa jälkipolville muutamia viisauden sanoja kymmenen käskyn malliin.

1. *Nauttikaa opiskeluajasta.* Se on muutakin kuin vain opiskelua ja luentoja. Ainejärjestötoiminta, ystävät, akateemiset juhlat ja kaiken maailman hauskat riennot kuuluvat opiskelijaelämään. Se on ainutlaatuista aikaa elämässä, joten siitä kannattaa ottaa ilo irti.

2. *Iloitkaa erilaisuudesta.* TYT:n ja teologian opinto-

jen kautta tutustuu mitä erilaisempiin ihmisiin, jotka rikastuttavat elämää monin tavoin. Tästä kannattaa olla kiitollinen ja onnellinen.

3. *TYT on kaikkia teologeja varten.* Avoimuus ja suvaitsevaisuus ovat arvoja, joilla pärjää paitsi maailmalla myös opiskelijaelämässä. Teologeja yhdistää ensisijaisesti teologi-identiteetti, joka yleensä löytää hyvän kodin TYT:stä.

4. *Opiskelkaa elämää ja itseänne varten.* Opiskelu on etuoikeus, joten siitä kannattaa nauttia. Opiskele siis mitä huvittaa, silloin kun huvittaa. Ja muista: arvosanat eivät ole tärkeintä, vaan oppiminen ja asioiden ymmärtäminen. Tutkinto valmistuu kyllä aikanaan ja työelämään ehtii kyllä. Opiskelu on vain lyhyt vaihe elämän pitkässä kaarissa, joten siitä ja opiskelijaelämästä pitää nautiskella

kunnolla.

5. *Teologeissa on potkua.* Älä anna muiden tieteenalojen vähätellä kunniakasta juma-luusoppia kaikkine ihanine oppiaineineen. Maailma tarvitsee teologeja, sillä niin kauan kuin on uskoa on teologeja.

6. *Älkää peljätkö luottamustoimia.* TYT:n kautta on mahdollista päästä toimimaan hallituksessa, toverineuvostossa, työryhmissä, tiedekuntaneuvostossa, valintakoe-lautakunnassa, Pappisliitossa ja ties missä muualla. Näistä lukuisista tehtävistä saa arvokasta kokemusta, joka on tulevassa työelämässä äärimmäisen tärkeää.

7. *Taistelkaa vääryyttä vastaan.* Etenkin uudet osastojen vastuopiskelijat ovat juuri niitä henkilöitä, jotka pitävät meidän kaikkien puo-

lia kovassa akateemisessa maailmassa. Jos näette vääryyttä, toimikaa!

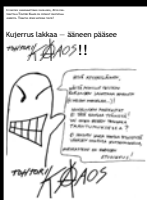
8. *Kärsivällisyys on hyve.* Toisinaan päivä menee pilalle jo aamulla ennen kahdeksaa, kun erehtyy avaamaan sähköpostinsa. Kovan luokan järjestötoimijan valttikortti näihin hetkiin on pyhä kolminaisuus: vedä henkeä, laske kymmeneen ja hymyile. Kyllä se siitä.

9. *Just relax.* Opinnot, työt, harrastus, kiukutteleva tyttöystävä, opintolainan korko, huono sää, kiire...onhan näitä. Välillä on hyvä muistaa rauhoittua ja istua alas. Edes TYT ei kaadu siihen.

10. *Rakastakaa.* Sillä ilman rakkautta emme olisi mitään.

Laura Leipakka & Tuuli Kotisaari

TOHTORI KAAOS
TEKEE LAHTOA, MUTTA
KUKA ON
TOHTORI KAAOS?
ONKO HÄN LAPANEN? FILOSOFI? NARRI?
SUBJEKTI? OBJEKTI? TOHTORI KAAOS ON
TEKIJA, TOIMIIJA, AJATELIJA, ALITAJUNTA
VIETTI VAISTO, VOITTAJA, RIIDANKYLVAJA.
HÄPÄISIJA, SILLANPOLTTAJA, TIETO, TAITO,
SINÄ JOKA OHITAT KERJÄLAISEN SINÄ
JOKA KIROILET SINÄ JOKA ELÄT MEISSÄ,
RAKENTEISSA, REAKTIOISSA, RATIOSSA VAS-
TUUSSA. KAAOS ROIKKUU KAULASSA, VÄÄNTÄÄ
KÄTTÄ SELÄN TAA, PAINAA KASVOT LATTIAAN,
HUOHOITAA NISKAAN, KATOAA, PUUTTUU,
ILMESTYY TAAS. HÄN. SINÄ. MINÄ...

TOHTORI
KAAOS

... HAS LEFT
THE BUILDING...

KAAOS ELÄÄ.